

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlistra (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

1848 ali 1867?

Volitve v ogrsko poslansko zbornico so bile včeraj vže večinoma končane. Neodvisna ali Košutova stranka, katere prva točka v programu je »Proč od Avstrije«, si je priborila 240 mandatov. Ustavna stranka pod vodstvom dr. Wekerla in grofa Andrassyja šteje sedaj 74 članov, katoliška ljudska stranka 32; razne narodnosti štejejo 38 poslancev, in sicer 14 Rumunov, 8 Slovakov, 12 Sasov in 4 Srbe. Demokratije so si priborili 3 mandate, socialisti le enega, »novo« stranko zastopa edini baron Banffy in takozvanih »divjakov« je 7.

Ker šteje ogrska poslanska zbornica 413 poslancev in, če prištejemo hrvaško delegacijo, pa 453, ima torej neodvisna Košutova stranka sama absolutno večino v zbornici. Liberalna stranka, ki je doslej vladala od leta 1876, je skoraj popolnoma zginila s površja. Kot priči nečuvenga poraza liberalne stranke sta v zbornici bivši ministrski predsednik Szell in znani šaljivec Mikszath. Sic transit gloria mundi. Kdor je zasledoval zadnje dogodke na Ogrskem, tega gotovo ni iznenadil izid volitev.

S stališča parlamentarne teorije moral bi se izvršiti popoln prevrat ogrske notranje politike. Neodvisna stranka ima večino, torej bi dosledno morala izvajati svoj program. Ideal te stranke je samostojna Ogrska ali personalna unija z Avstrijo. Da se to ne zgodi v bližnji bodočnosti, je več vzrokov. Prvi je ta, da so v novem kabinetu le trije voditelji neodvisne stranke, dočim ostali ministri še zagovarjajo realno unijo z Avstrijo v smislu nagodbe iz leta 1867. In novo ministrstvo je od vladarja prevzelo nalogo in dolžnost, da najprvo napravi red v državi na gospodarskem, finančnem in kulturnem polju, nato izvrši nov volilni red s splošno volilno pravico ter nove volitve. To vse utegne trajati morda dve leti. Ko je izvršeno to delo, je izvršena tudi naloga sedanje vlade. Kaj pride potem, na to že danes misli in zida neodvisna stranka.

Dalje ne odločuje v zbornici le parlamentarna večina, marveč tudi k r o n a kot sodelujoči merodajni faktor. In končno realne razmere zahtevajo vsaj še do leta 1917 nadalje-

vanje sedanje nagodbe. Vsled realnih razmer so se Košut, Apponyi in Polonyi zavezali za politiko iz leta 1867, in vsaj večina neodvisne stranke bode trpela to politiko. Z idejami in ideali samimi se ne vzdržuje država. Skoraj gotovo pa ostane frakcija v neodvisni stranki zvesta načelom iz leta 1848 ter bode ta načela tudi zagovarjala. Posledica bode, da neodvisna stranka razcepi in da radikalno krilo razvije staro Košutovo zastavo. Ne čez noč, pač pa korakoma se razvija prehod preko nagodbe do ideje, ki jo goji večina mažarskega prebivalstva. Ko bi se zedinili vsi poslanci ostalih narodnosti vsaj v načelnih vprašanjih, tvorili bi močno opozicijo, katero bi mogla streti le nova »lex Daniel«. Toda na to ni misliti, ker Hrvatje se že danes bratijo s Košutom.

Sedanje politične razmere na Ogrskem pa označuje najbolje glasilo katoliške ljudske stranke »Alkotmany«, ki piše:

»Vsakdo se mora iz zadnjih volitev poučiti, da je na Ogrskem za vedno onemogućena avstrijska politika. Zmagali so popolnoma zvesti pristaši narodne (mažarske) politike, in s površja so povsem zginile stranke in osebe, ki so na Ogrskem služile avstrijski politiki. Pala je vsaka opora, pali so vsi stebri avstrijske politike. Mažarska zavest je s korenino izruvala avstrijsko politiko in na njeno mesto je zasadila steber narodne države. Narod je čutil svojo moč ter vedel, da mora raztrgati okove. Kralj, ki je prisegel na ustavo, je spoznal svojo dolžnost pred Bogom in narodom ter dovolil narodni volji prosto pot. In ta volja se je odločila za narodno politiko. Izvoljenih je sicer nekaj poslancev nemažarskih narodnosti, toda upamo, da ne bodo hlapčevali avstrijski politiki. Ali bodo s tem dejstvom računali na Dunaju? Kakor nikdar ne bode Donava tekla nazaj, tako ne bode več na Ogrskem zmagala avstrijska politika.«

Tako piše list, ki je glasilo katoliške in ljudske stranke, katera v svojem programu priznava narodno ravnopravnost in nagodbo iz leta 1867. Ako se Mažari upirajo onim avstrijskim političnim krogom, ki živé še v Bachovem duhu, svobodno jim. To je njihova pravica in narodna dolžnost. Ako pa Mažari s polnimi jadrji plovejo v smeri Košutovih idej iz leta 1848, potem je pač dolžnost vseh avstrijskih faktorjev, da čimpreje govore resno

besedo, k d o naj nadalje plačuje mažarske ostroke in topove.

Ogrski minister na dunajskem dvoru, grof Aladar Zichy, poskuša pomiriti avstrijsko javnost, češ, da bode neodvisna stranka v smislu nagodbe iz leta 1867 glasovala za kvoto, za redne in izredne vojaške zahteve. To so le prazne nade. Letos in morda še drugo leto neodvisna stranka ne bode delala ovir, a v dohodnem času nastane v stranki sami opozicija. Sedanje ministrstvo je le prehodno, in tako je tudi premirje le začasno. Nova nagodba z večino, v kateri prevladujejo ideje leta 1848, je mogoča le z novimi koncesijami. Košut je kot novi trgovinski minister sicer začasno postavil v kot zastavo z napisom: »Proč od Avstrije!« Navzlic temu pa še zagovarja »gospodarsko neodvisnost in samostojno ogrsko carinsko ozemlje«. Torej samostojno carinsko ozemlje, za tem samostojna ogrska armada, posebna ogrska vnanja politika in konec? Mažari potrebujejo sedaj »miru«, da se ojačijo v gospodarskem in finančnem oziru ter pripravijo za nov boj proti Avstriji. Samostojna Ogrska, to je parola vseh mažarskih strank. Zato pa je dolžnost tudi vseh avstrijskih strank, da se upro vsaki novi mažarski zahtevi na avstrijske stroške.

Statistika kraljevine Srbije.

Izvirno poročilo »Slovencu«.

Belgrad, 25. aprila.

»Uprava državne statistike« je šele te dni dala v javnost popis prebivalcev in domače živali v Srbiji. To štetje je bilo dokončano že 31. decembra leta 1905.

Srbija meri 48.302 km² in ima 2.717.447 prebivalcev. Od teh je 1.410.904 moških in 1.306.543 ženskih. Za 188.251 jih je več kot leta 1900 in za 375.872 več kakor 1895. leta.

Po prostoru je največji vranjski okraj, ki meri 4341,8 km², a najmanjši smederevski, ki meri 1272,1 km². Po številu prebivalcev je največji pozarevski okraj, ki ima 245.545 stanovalec, a najmanjši rudniški, ki šteje samo 78.874 duš. Najbolj gosto naseljen je okraj smederevski, kjer pride na vsak kvadratni kilometer 105,4 prebivalcev, a najmanj okraj čačanski, kjer stanuje na enem kvadratnem kilometru zemlje samo 34,5 duš. Povprečna naseljenost Srbije je 55,7. V Belgradu živi na vsakem kvadratnem kilometru 6728,9 duš. Na 12 km² zemlje ima 81.378 duš in 7874 hiš.

V celem Srbiji je 1397 občin, torej 601 več, kakor leta 1900. Največ občin šteje požarevski

okraj (159), a najmanj topliški (37). Selskih občin je 1317, a mestnih 80. Zadnjih je največ v okraju moravskem in požarevskem, namreč po 9, a najmanj v rudniškem okraju, namreč 1 sama.

V celi Srbiji znaša število hiš 418.365. Največ jih stoji v požarevskem okraju (42.359) a najmanj v rudniškem (12.482).

Najbolj je poskočilo število prebivalstva v topliškem okraju, namreč za 13.341 odstotkov, a najmanj v timočkom (za 4251 odstotkov). Povprečni odstotek priraščaja znaša v celi Srbiji za zadnjih pet let 7870, a za zadnje leto 1574. Povprečni prirastek v Belgradu znaša zadnjih pet let 17.735, a zadnje leto 3547.

V celi Srbiji je od domače živine 172.281 konj, 943.946 goved, 7710 bikov, 875.549 svinj, 3.006.231 ovac, 435.867 koz, 1273 oslov, 130 mežgov in 4.856.646 perutnine. Vseh domačih živali brez perutnine šteje Srbija 5.562.986. Največ konj se nahaja v podrinskem okraju, namreč 91.166; bikov šteje vranjski okraj 5986; osli nižkega okraja dosežajo število 316; svinj je v podrinskem okraju 130.031; ovac šteje niški okraj 295.609; koz je v vranjskem okraju 102.187. Največ živine je v smederevskem okraju 26.612 goved, 3 osli, v rudniškem okraju je 14.253 pirotskih svinj in 3.267 konj. Največ perutnine je v okraju požarevskem, namreč 561.996, a najmanj v prirotskem 107.360. S čebelarstvom se peča najbolj požarevski okraj, kjer so našli 14.981 panjov čebel. Najmanj so jih našli v topliškem okraju namreč 2.566. Vsega skupaj je po Srbiji 130.538 panjev čebel. Na 100 ha znaša število domače živine povprečno 115,2, a na sto prebivalcev 206,8.

L. 1905 je bilo zasajeno 552.588,55 ha koruze; 372.142,59 ha žita; 47.536,28 h rži, 107.755,33 ha ječmena, 104.494,82 ha ovsa, 6.285,79 ha krupnika, 1.833,03 ha prosa in ajde, 165.854,31 ha fižola, 1.312,91 ha leče in graha, 7.671,68 ha zela, 11.174,58 ha česnja in čebule.

Zetve leta 1905 iznašajo: koruze se je pridelalo 5.443.616 tovorov (en tovor 100 kg), pšenice 3.063.913 tovorov, rži 280.202 tovorov ječmena 799.099 tovorov, ovsa 515.133 tovorov, krupnika 22.805 tovorov, prosa in ajde 6.195 tovorov, fižola 261.830, leče in graha 6.635 tovorov, krompirja 335.264 tovorov in česnja in čebule 126.883 tovorov.

V Srbiji nima nepremičnega imetja samo 10,58% prebivalstva. 80,57% ima hišo in nepremično blago, 7,89% ima samo hišo brez nepremičnega imetja, a 0,96% samo nepremično imetje brez hiše.

Med prebivalstvom Srbije je 90,43% poljedelcev, 3,15% obrtnikov, 1,97% trgovcev in gostilničarjev, 1,26% slug in delavcev, 1,35% javnih uslužbencev, 0,21% svečnikov in 1,63% še drugih raznih stanov.

Med prebivalstvom Srbije je 90,43% poljedelcev, 3,15% obrtnikov, 1,97% trgovcev in gostilničarjev, 1,26% slug in delavcev, 1,35% javnih uslužbencev, 0,21% svečnikov in 1,63% še drugih raznih stanov.

Med prebivalstvom Srbije je 90,43% poljedelcev, 3,15% obrtnikov, 1,97% trgovcev in gostilničarjev, 1,26% slug in delavcev, 1,35% javnih uslužbencev, 0,21% svečnikov in 1,63% še drugih raznih stanov.

posebno zanimal za gmotni razvitek svojega naroda. Bil je eden prvih zagovornikov in širitelj zadrugarstva po celem Hrvaškem ter osnovelec hrvaške poljedelske banke v Zagrebu, pri kateri je bil do zadnjega eden najmarljivejših odbornikov in članov. Pa tudi za sam Zagreb je storil mnogo, ko je prigodom razprav o zadnjem velikem posojilu dokazal, da mažaronska večina mestnega zastopstva zagovarja dražje posojilo, nego bi se dalo lahko dobiti zunaj Ogrske. Na to je moralo mestno zastopstvo spremiti svojo prvo osnovo o posojilu in mesto bode na boljsem za nekoliko tisoč goldinarjev skozi 50 let. Po njegovih gospodarskih osnovah so procevele Varaždinske Toplice in postale moderno kopališče. Tudi melioracija kapitoljskega imetja Kela kraj Siska je njegova zaslug.

Iz teh kratkih črtic se vidi, da je bil pokojnik čvrst značaj, silno delaven in podjeten. Takih mož manjka na Hrvaškem. Rekel bi, da je pokojnik nasledoval v neutrudljivosti kanonika Račkega in prebendara Tkalčiča. Če sta bila ona dva učenjaka in prezaslужena za hrvaško znanstveno knjigo, si je stekel Rubetič nevenljivih zaslug za poljudno knjigo in narodno gospodarstvo. Slava takemu odločnemu in značajnemu delavcu med hrvaškim narodom!

LISTEK.

Cvjetko Rubetič.

Zagreb, 6. maja.

Danes popoldne smo spremili k večnemu počitku v nenavadno velikem številu vseh slojev prebivalstva mrtve ostanke enega za hrvaško prosveto najzaslužnejšega delavca, kanonika Cvjetka Rubetiča, predsednika društva sv. Jeronima in utemeljitelja hrvaške poljedelske banke. Pokojnik se je s pisecem teh vrstic prav rad razgovarjal o organizaciji slovenskega naroda v političnem in gospodarskem pogledu, ter obžaloval, da so Hrvati začeli tako kasno v tem pogledu delovati med svojim narodom. Še prošle jeseni je nameraval, da se natančneje seznanj z organizacijo slovenskega naroda, toda radi velikega dela, ki ga je čakalo na vseh krajih, ni došel, a vrhutega je začel tudi hirati telesno. V pol letu je tako oslabil, da ni bilo nobenega upanja več na zdravje. In na svoj god, 4. maja, ga je Gospod poklical k sebi ter ga rešil hudih muk, ki jih je trpel v svojej boleznii.

Cvjetko Rubetič se je rodil 28. febr. 1842. v Ivaniču. Ljudske šole je dovršil v svojem rojstnem mestu, gimnazijo in bogoslovne nauke v Zagrebu, kjer je bil posvečen za duhovna 22. julija 1866. Bil je s početka duhovni pomočnik v Sisku in Krapinskih Toplicah, po-

tem pa je prišel za veroučitelja na zagrebško realko, kjer je služil do 31. decembra 1896, ko je postal kanonik prvostolne cerkve zagrebske. Kot veroučitelj na zagrebški realki si je stekel nevenljivih zaslug. Bil je mladeži pravi oče v vsakem pogledu. S koliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo je vršil pokojnik svojo težko službo, vedo dobro njegovi drugovi, ki so služili z njim na istem zavodu, saj so videli v njem rojenega odgojitelja mladeži. Vsi njegovi učenci so se ga spominjali vedno z največjim spoštovanjem.

Kot kanonik je dobil pokojni Rubetič vrlo težavno opravilo referenta pri duhovnem stolu in večnika ženitbenega soda, a minolega leta še čast in službo stolnega dekana. Pokojnik je opravljal najvestneje svojo službo ter je bil v vsakem pogledu uzor duhovnika.

Pokojni Cvjetko Rubetič je bil pa tudi odločen rodoljub. Ko so Khuenu upognili skoraj vsi uradniki hrbet, tega pokojnik ni storil ter se ni pokoril Khuenuvi zapovedi, da glasuje za mažaronskega kandidata. Pri Khuenu tedaj pokojnik ni imel milosti. A je posredovanjem nadškofa Posilovića vendar le postal kanonik. Ko so ga pa na to izvolili zagrebški meščani v tretjem kotaru za svojega poslanca, je jeza Khuenova priklopila do vrhunca, kar je pokazal očitno v saboru, ko je pokojniku odgovarjal na vsak govor tako osorno in prezirljivo, da se je mogla spoznati mržnja Khuenova

proti njemu. Khuen ni trpel nobenega poštenega Hrvata, a če je na katerega zadel, je kazal očitno svojo jezo. Pokojni Rubetič je bil pa sicer trezen in previden politik. Tudi on je sodeloval pri reški konferenci, toda njegovi nazori se niso ujemali z vsemi sklepi. Da ni med tem obolet ter prenehal politično delovati, ne vemo, če bi se mogel zediniti s privrženci reške resolucije v vseh vprašanjih. V hrvaški sabor je bil voljen dvakrat, a da je ostal zdrav, gotovo bi ga bili meščani zagrebški zopet izvolili za svojega poslanca.

Posebne zasluge si je stekel pokojni Rubetič kot član, odbornik, urednik in slednjič kot predsednik društva sv. Jeronima. L. 1878 je sprejel službo urednika pri sv. Jeronimu ter postal tako prvi pomočnik prvemu predsedniku Tomažu Gajdeku. Ko se je pa l. 1902 zahvalil na predsedniški časti kanonik Feliks Suk, je bil pokojnik izvoljen enoglasno za predsednika društva. Kako je bil zavzet za napredek in razvitek tega društva, se more spoznati iz njegovih vsakoletnih pozdravnih govorov pri glavnih skupščinah, in njegovih uredniških in književnih del, ki so razširjena v stotisočih izdanih v narodu, posebno njegov krasni življenjepis tržaškega škofa Dobrile. Pisal pa je pokojnik tudi šolske knjige za verouk, posebno katoliško moralno za srednje šole.

Že zgoraj sem omenil, da se je pokojnik

Zadružno življenje se je po Srbiji še ohranilo, četudi se ne nahaja v tako veliki množini in v takih odnošajih kakor pred 20—30 leti. Število vaških zadrug znaša 3,331.746. Nekatero od teh štejejo nad 30 članov.

Brez otrok živi po Srbiji 78.769 družin, a z otroci 458.534. 636 družin je takih, ki štejejo nad 10 otrok.

Po Srbiji živi 389 oseb, ki so stare nad 100 let in do 230 moških in 159 ženskih. Starih 96—100let je 1291 oseb. Najstarejši prebivalec Srbije šteje 132 let.

Razn. Srbov živi v Srbiji 89.873 Romunov, 46.148 ciganov, 7.494 Nemcev, 5.729 židov, 2.151 Arnavtov, 1950 Mažarov, 1904 Grkov, 1408 Čehov, 1007 Turkov, 890 Cincarov, 645 Bolgarov, 619 Azvatov, 575 Italijanov, 232 Poljakov, 151 Slovakov, 134 Rusov, 107 Francozov, 64 Jermenov, 9 Angležev in drugih narodnosti 55 oseb. Tuji v Srbiji znašajo 7,8% vsega prebivalstva.

V Srbiji stanuje tudi nekaj Slovencev. Skupno število njih znaša 524. Po mestih jih živi 336, a po vaseh 188. 287 je moških in 237 ženskih. Počutijo se med Srbi čisto domače in tvorijo 0,02% celokupnega prebivalstva. Isto je s Hrvatimi. Od drugih Slovanov je Slovencev več kakor Rusov, Poljakov ali Slovakov.

Po veri je 10.423 katolikov, 14.745 mohamedancev, 5729 židov in 1399 protestantov. Ostali so pravoslavni.

Rudnikov šteje Srbija 39. Zlato kopljejo v treh, baker v štirih, svinec v 7, antimon v 2, premog v 5, oglje v 8, lignit v 5, vodno kamenje v dveh, marmor v dveh in litografski kamen v enem.

Mineralnih vod je po Srbiji 79 in to žvepljenih 15 (2 topli, 3 mlačne in 6 hladnih), toplice 9 (3žveplene in 6 indiferentnih), alkalomurijske vode so tri (2 žvepljeni, 1 hladna), kislih hladnih vod je 10, alkalno kislih je 10, murijske 3, železnatih 7, slanah 6, gorkokislih 1, vrelcev je dvoje in 13 izvirov je še nedorejenih.

Kapital vseh srbskih posojilnic znaša 26.557.089,60 frankov, a prebitek vseh posojilnic je znašal 3.143.324,51 frankov. Celokupna obrt je znašala 1905. l. 1.662.713.274,01 fr. obrestna mera pri menjicah je znašala povprečno po posojilnicah 5,32%, po manjših 11,14%, na zaloge v večjih 8,81%, a v manjših 11,30%.

Narodna skupščina ima 160 poslancev in to: 83 mladih radikalcev (izvoljeni s 119.414 glasovi); 53 starih radikalcev (z 91.810 glasovi) 17 nacionalistov (s 42.692 glasovi); 4 naprednjake (stvarno konservativci (s 26.851 glasovi); 2 socialna demokrata (z 2454 glasovi) in enega iz seljaške stranke (z 11.070 glasovi).

Poslanci so po svojem poklicu: 53 je kmetov, 40 trgovcev, 15 odvetnikov, 18 profesorjev, 6 svečnikov, 5 industrijev, 5 obrtnikov, 3 zemljemerci, 3 lekarnarji, 2 novinarja, 2 učitelja, 2 poslanca v tujini, 1 kasacijski sodnik, 1 sodnik, lekar, državni svetnik in direktor posojilnice.

Odstopivša vlada generala Grujića je imela v Skupščini 83 poslancev večine (s 119.414 glasovi) in v opoziciji 77poslancev (ki so skupno dobili 175.147 glasov, toraj za 55.733 več kakor vladina »večina«).

HOHENLOHEVA POSVETOVANJA Z VODITELJI STRANK.

Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje cesarjevo lastnoročno pismo, ki sklicuje državni zbor na dan 15. t. m.

Včeraj je nadaljeval Hohenlohe posvetovanja z voditelji strank. Opoldne je zasljal princa Schwarzenberga, dr. Onciula, pl. Vasilka in dr. Nascheja. Dr. Onciul, ki je odkrit pristaš splošne volilne pravice, je zastopal zahteve bukovinskih Rumunov, Vasilko pa Rusinov. Z dr. Nitschejem se je pa razgovarjal Hohenlohe o volilni preosnovi z ozirom na zahteve čeških Nemcev in je izjavil, da upa na kompromis med Čehi in Nemci.

Popoldne se je posvetoval Hohenlohe z dr. Sylvestrom, ki je v imenu nemške ljudske stranke izjavil: Nemška ljudska stranka prizna načeloma potrebo volilne preosnove, ki pa ne sme neugodno vplivati na politični položaj Nemcev v državi. Stranka hoče odločno nastopiti proti vsakemu poizkusu, ki bi meril na to, da izvedejo preosnovo z enostranskimi narodnostnimi koncesijami nenemskim strankam. Narodne koncesije ne smejo biti v zvezi z volilno preosnovo in če se to zgodi, bi se še bolj poostri politični položaj in bi se še bolj poslabšale razmere v zbornici. Vzpredno z rešitvijo volilne preosnove naj se rešijo predlogi za rešitev nemško-češkega vprašanja. Dr. Sylvestr je dobil vtis, da pade odločitev o praktičnem postopanju glede rešitve volilne preosnove in glede rešitve nemško-češkega vprašanja, ko bodo končana posvetovanja s posameznimi parlamentarci. Govorice o parlamentariziranju vlade so prazne, ker zdaj ni predpogojev za to.

Hohenlohe je zasljal včeraj tudi načelnika desnice gosposke zbornice, grofa Thuna, in pa predsednika gosposke zbornice kneza Auersperga.

Posvetovanja ministerskega predsednika s poslanci, ki so imeli do zdaj zgolj poizvedovalni značaj, bodo ta teden končana. Prihodnji teden se vrše meritorna pogajanja z voditelji strank.

Danes zasljal Hohenlohe Skeneja, grofa Trauttmansdorfa, Ferjančiča, Peschko, Prasaka, Grabmayerja in Fuchsa.

Hohenlohe se je posvetoval predvčerajšnjim z grofom Dzieduszyvskim in včeraj s predsedstvom poljskega kola. Verjetno je, da se doseže sporazumljenje glede števila poslancev in gališke avtonomije. »Slovo poljske« poroča z Dunaja: Vodilni poljski poslanci so izjavili, da načeloma soglašajo z uvedbo demokra-

tičnega volilnega prava v Avstriji. Izjavili so, da tudi pod Gautschem niso bili družega mnenja, a da je Gautsch s svojo zbadajočo politiko onemogočil vsak kompromis. Hohenlohevo diplomatično zmoglost dokazuje, da se poslužuje metode, ki omogočuje obestransko zaupanje. Poljaki so voljni, da sprejmejo kompromis pod sledečimi pogoji: 1. poviša naj se število galiških poslancev, 2. primerna razdelitev volilnih okrožij, 3. vpoštevanje posameznih avtonomnih zahtev poljskega kola.

Za petek je napovedano posvetovanje voditeljev mladočeškega kluba z ministerskim predsednikom, ki naznani, kako si misli razdelitev mandatov in volilnih okrožij na Češkem. Čehi baje zahtevajo, da se zadovolje, ako predlože v tem zasedanju zakonski načrt o moravskem vseučilišču.

Kršč. soc. poslanec Pattai je izjavil na nekem shodu, da ne mislijo posamezne stranke držati, kar so obljubile svoječasno Gautschu. Krščanski socialisti hočejo glasovati za volilno preosnovo, da si niso dosegli popolnoma svojih zahtev.

OGRSKA.

Ko se je peljal 7. t. m. Wekerle na Dunaj, sta bila oddana na njegov salonski voz dva strela iz revolverja, ki sta razsula šipe. Napadalcev niso dobili.

Ogrski državni zbor otvori 22. vladar s prestolnim govorom, ki ga prečita vladar sam, Besedilo so že sestavili v zadnjem ministerskem posvetovanju in ga predlože vladarju v odobrenje. V govoru so navedene vse zadeve, ki jih je prevzelo Wekerlevo ministristvo, da jih izvede. Končno pozivlja obe ogrski zbornici, naj dovolita prej ko mogoče državne potrebe, da bo mogoče izvesti volilno preosnovo. Cesar zasliši 23. t. m. oba predsednika ogrskega državnega zbora, nakaar odpotuje v Gödöllö in potem v brnško vojaško taborišče, da nadzoruje vojake, poleti bo pa bival vladar v Išli.

Zasedanje delegacij se baje prične 15. junija.

»Wr. Allg. Ztg.« piše, da se namerava razcepiti neodvisna stranka. Del stranke pod Koštovim vodstvom hoče še nadalje podpirati vlado, ekstremno radikalno krilo pa vstopi v opozicijo. Koštut sam že računa z razkolom. A na obstrukcijo opozicija ne misli in tudi ne na politiko po načelih iz l. 1848. Za vlado in za koalicijsko politiko je razdvojen neugoden, ker ne bo več razpolagala z absolutno večino v zbornici. Formelno se izvrši razkol, ko se snide državni zbor.

Iz Zagreba je došel v Budimpešto baron Rauch, ki postane baje naslednik hrvaškega bana Pejacevića, ki namerava odstopiti.

NAPOVEDAN OBISK NEMŠKEGA CESARJA NA DUNAJU.

Nemški cesar Viljem je pred kratkim napovedal intimen obisk našemu cesarju v Schönbrunnu dne 6. junija. Na Dunaju ostane dva dni. Zadnjič je bil Viljem na Dunaju meseca septembra l. 1903.

Nemški cesar se bo pripeljal v malem spremstvu na Dunaj, med katerim se nahaja tudi načelnik nemškega generalnega štaba grof Moltke, ki stopi v dotiko z načelnikom avstrijskega generalnega štaba baronom Beckom. Sestanku pripisujejo veliko politično važnost.

STAVKE.

Potniki iz Singerjeve tovarne šivalnih strojev stavkajo.

V Češkem domu v Vitkovici so odredili stavkujoči delavci na posebnem velikem shodu svoje zahteve. Včeraj jutro je prišlo že 1400 delavcev na delo, a tovarne ne marajo še pričeti z rednim delom. Upati je na skorajšnje sporazumljenje.

Po Turinu razgraja 20.000 stavkujočih delavcev predilnice. Včeraj je bilo po ulicah polno nemirov. En častnik, več vojakov in policajev je lahko ranjenih. Vojaštvo je streljalo. Pri tem je težko ranjen neki delavec. Proti večeru je bil mir. Ker so delodajalci sklenili zahtevam delavcev vstreti, je smatrati stavko za končano.

V Košici je stavka sobnih slikarjev končana.

V tovarni za konzerve v Isoli je izbruhnila stavka. Delavci so napadli tovarno s kamenjem. Pogajanja se vrše.

RUSIJA.

V Rigi je umorila tolpa revolucionarjev nekega posestnika in njegovo ženo in sina. Hči je težko ranjena.

Car je ukazal prenoviti mornarico. Od generalnega štaba se morata ločiti dosedanj strategični in organizatorni oddelek pri mobiliziranju mornarice popolnoma. Tudi zadnje postane samosvoja uprava pod naslovom: »Uprava generalnega štaba in mornarice.« Podložni so ji izvršujoči oddelki po zalivih in zastopniki ruske mornarice v tujini.

Vsled zadnjega atentata v Moskvi je car za trdno odločil, da ne otvori gosudarstvenne dume s prestolnim govorom.

VOLITVE NA FRANCOSKEM.

Radikalne in socialistične radikalne stranke so sklenile, da hočejo podpirati pri ožjih volitvah le one republikanske kandidate, ki so dobili pri prvotnih volitvah največ glasov. Tudi socialisti so sklenili slični sklep.

Iz Pointe à Pitre poročajo, da so nastopili socialisti pri volitvah na Guadeloupi z nasilstvi. Oblasti so stale na strani socialistov. Konzulate je stražilo vojaštvo. Več hiš je bilo opljenjenih. Vojaštvo ni nastopila proti izrednikom. V Basse-Terre (Guadeloupe) je streljal neki Boineuv z okna in je ustrelil tri socialiste in nekega carinskega uradnika Boineuva so zaprli.

Dnevne novice.

+ **Katoliško politično društvo v Vipavi** priredi v nedeljo 13. maja ob polu 4. uri popoldne na dvorišču »pri Hribu« v Vipavi javen ljudski shod, na katerem bo dr. Štusteršič poročal o političnem položaju v državi in deželni zbornici. Somišljeniki! Shod je važen. Prihite iz vseh občin v obilnem številu, daizveste resnico. Pokažite z impozantno udeležbo, da se strinjate s svojimi poslanci in sploh daste duška čuvstvom, ki prevečajo vaša srca v teh, za državo in deželo resnih trenutkih.

+ **Političen shod S. L. S.** se je vršil v nedeljo popoldne v Predgradu starotrške občine na Belokranjskem. Sklical ga je ondotni kaplan Hrovat. Navzočih je bilo nad 60 volilcev. Za ondotne razmere, ko je vse na Nemškem ali v Ameriki, že veliko število. Zastopane so bile vse vasi gorenjega dela dokaj raztresene župnije z županom občine Podgore na čelu. Shod je sprejel po poročilu sklicatelja o državno- in deželnozbornem položaju enoglasno resolucijo, v kateri se izreka zahvala in odobravanje poslancem S. L. S. glede volilne preosnove za državni in dež. zbor, in v kateri se zahteva splošna in enaka volilna pravica za oba ta zastopa. Pomemben je bil pa ta shod tudi radi tega, ker se je vršil v baš tisti vasi starotrške občine, kjer biva župan Majerle, kateri je »Narodu« brzojavil: »Na sijajno zmago obstrukcije narodno-naprednih poslancev kliče podpisano županstvo (občine Staritrg): Živela svobodomiselnost, pereat tiranstvo!« Shod je izrekel temu županu enoglasno nezaupnico. Krepko moralno zaušnico je dobil na shodu pa tudi tisti »starotrški naprednjak«, ki se je predrznil zlorabiti vse Starotržane, klicavši v »Narodovi« brzojavki: »Pereat žlindra! Abzug Schwarz!« Shodi se bodo nadaljevali v še ostalih delih župnije, da se pokaže modrost raznih tukajšnjih podrepnikov »Narodovih« v pravi luči.

+ **Ves klub na Dunaju.** Liberalci nam marajo biti pač hvaležni, kajti vse boljše ideje imajo od nas. Tako so nas tudi zdaj ubogali, ko smo jih komandirali, da morajo vendar na Dunaj na junaški mejdan za slovenske pravice, ne pa čepeti doma in zakotno zabavljati po »Narodu« čez poštene ljudske zastopnike. Princ Hohenlohe je enega poklical, pa so šli kar trije, skoro ves klub. To je bilo jako pametno. Kajti dr. Ferjančiča ni dobro pustiti samega k ministerskem predsedniku, ker je še jako nervozen od zadnjega koncerta s kravjim zvoncem, in ker se ne ve, ali ne bi prišel v tem času, ko se toliko govori o parlamentariziranju ministristva, kar naenkrat nazaj kot »minister extra statum« brez vseh pridobitev za Slovence. Potem je pa tudi vtis na ministerskega predsednika ves drugačen: Če enega pokliče in trije voditelji pridejo, si mora vendar misliti: Koliko jih je še zadaj? A šalo na stran! Liberalci so bili pod Gautschem pripravljene glasovati za vladno predlogo, kakor je na Štajerskem in Koroškem, če jim dá na Kranjskem dva mestna mandata. Takrat so se edino poslanci »Slovsanske zveze« potezali za koristi obmejnih Slovencev. Šele ko so videli, da jim vlada te izjeme ne privošči, so začeli vpiti, da so »klerikalci« prodali koroške in štajerske Slovence. Zdaj pa tudi od njih zahtevamo, da gredo odkrito in dejansko v boj za celokupne slovenske koristi brez zahrbtnih namenov!

+ **Liberalna znanost.** V včerajšnjem »Narodu« čitamo sledečo izjavo:

»Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je sklenil v svoji seji dne 3. maja, da je smatrati društvi »Akademija« in »Prosveta« kot del organizacije narodno-napredne stranke.«

Vihar v kozarcu vode je torej končan. Stari so kapitulirali pred mladimi in mladi so se dali ukrotiti starim. Zdaj so vsi enaki. A kako moreta n. pr. »akademijaša« dr. Dermota in dr. Lončar, ki stojita na socialnodemokratskem stališču, sebe smatrati zdaj naenkrat za člana narodno-napredne stranke, čez katero sicer vedno zabavljata? In dr. Prijatelj, ki je žetakoostro govoril o tolstih liberalcih, je zdaj kar naenkrat sprejet mednje. Tako so zdaj kar hipoma razni mladi cvetovi slovenske moderne ponižani med liberalce. Društvi »Akademija« in »Prosveta« pa, ki sta se doslej igravali kot znanstveni društvi, sta razkrinkani kot strankarski politični organizaciji. Ne znanost, ampak agitacija za propadajoči liberalizem je njiju namen. Nikjer na svetu se nobeno znanstveno društvo ne vdnja nobeni politični stranki. Če so se pa akademijaši in prosvetaši ponižali v agitatorje za liberalno stranko, naj pa pri svojih produkcijah nikar več ne nastopajo pod krinko znanosti, katere ni vredno njihovo delovanje. Sprejeli in sodili jih bomo povsod kot to, kar so — priganjači mladine za staro liberalno stranko.

+ **Cesa se »radikalno misleči« Narodovci boje.** »Sl. Narod« je prinesel o trnovskem shodu tarnanje nekega svojega pristaša, ki pravi, da ni bilo na shodu »niti enega liberalca pač pa kaki štirje radikalno misleči poslanci«. Torej se radikalci že tako sramujejo liberalizma, da javno v »Narodu« povdarjajo, da niso liberalci. Pa to je vseeno, kajti kar je pri »Narodu«, je vse enako vredno. Zanimivejšje je pa to, da so tudi »radikalci« glasovali za zaupnico »S. L. S.« in sicer pravijo: »Kdor bi bil vzdignil roko v znamenje, da nasprotuje resolucijam, bi se bil pokazal kot nasprotnik »S. L. S.«, in brez dvoma bi bil romal po glavi skozi vrata na prosto«. To je torej edini argument, ki še prepriča Narodovega radikalca da postane pameten. Drugega dokaza ne razume.

+ **Vprašanje slavnemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu.** Od kdaj in od koga ima ravnatelj Gustav Pirce pravico izdajati srednješolskim učiteljem izpričevala o usposobljenju za poljedelstvo, kakor je storil za poljedelstvo popolnoma nesposobnemu g. dr. Kozinu, da se na ta način prepreči imenovanje starejšega suplenta? Staviti imamo še več vprašanj, ki pridejo sčasoma vsa na vrsto!

— **Shod v Novem mestu.** Dne 7. t. m. popoldne se je vršil v Novem mestu shod kmečkih gospodarjev, mestnih obrtnikov, trgovcev in gostilničarjev. Kmetje iz okolice so pokazali, da se čutijo s prepovedjo oziroma odpravo tedenskih prešičjih semnjev zelo oškodovani. — Shod je otvoril g. Rohrman rekoč: Zbrali smo se, da se posvetujemo o zadevi, ki je za nas jako velikega pomena. Mi želimo, da se zopet dovolijo prešičji semnji. Dalje pojasni naredbe, ki v isti meri kmetu kot meščanu škodujejo. Te naredbe se morajo odpraviti. Predlaga, da si zborovalci volijo predsednika shodu župana g. pl. Sladovića. Gospod pl. Sladovič prevzame predsedstvo ter podeli besedo gosp. Rohrmanu. Ta povdarja posebno to, da bo kmalu preteklo tri mesece, odkar ima Novo mesto prašičjo zaprtijo. Govoriti hoče le o škodi, ki jo trpe okoličani. Gospodarski promet se je sicer dovolil. Ljudje pa morajo posebno blago daleč naokrog kupovati, ker v novomeškem okraju samem ni prave prešičje reje. To je za naše male posestnike hud udarec. Naši mali posestniki ne morejo kupovati, kajti spodaj po Dolenjskem je cena poskočila nenavadno visoko. Mali posestniki torej malih prasnet ne morejo kupovati, jensevenc prodati ne morejo. Zeleti je, da se vpeljejo redni semnji. Le na semnjih se lahko izbira in nastavi prava cena. Po zaprtiji so prizadeti najbolj oddaljeni kraji, žužemberški in trebanjski. Kupovanje prešičev od hiše do hiše kuge ne bo zabranilo, ako oblastva ne pazijo na meji. Ravnotako ali še bolj lahko se na ta način zanaša kuga, ko po semnjih. Vloži naj se torej na deželno vlado prošnja, da se odprejo redni tedenski prešičji semnji. O kaki kugi se sedaj ne sliši nič. (Dobro! Dolgotrajno ploskanje.) — Gospod Rohrman: Težnje kmečkega stanu je popisal predgovornik. Toda enako hud udarec čutijo tudi novomeški trgovci, obrtniki, sploh vse prebivalstvo. Novo mesto je na Dolenjskem gotovo največji davkoplačevalec. Če hoče, da bo mogel trgovec, obrtnik itd. plačevati davke, dati se mu mora potrebnih pripomočkov. Sklene z besedami: Mi kličemo, dajte nam dohodkov, da bomo mogli plačevati! — Gospod Rohrman berebre potem resolucijo, ki se glasi: »Visoka deželna vlada blagovolji uvaževati sedanjih neugodnih položaj, ki je nastal vsled dolgotrajne prašičje zaprtije za mestno in drugo prebivalstvo in blagovolji odrediti, da se prešičja zaprtija za neokužene kraje razveljavi in da se vpeljejo v Novem mestu zopet redni tedenski prešičji semnji.« Ta resolucija poslala se bode gospodom poslancem, da jo vroče vladi. Ker pa prošnje ne morejo podpisati vsi, predlaga, naj se volijo zaupniki, ki bodo dalje po svojem najboljšem prepričanju ravnali. Predlaga pa: za Kandijo gg.: Zupana, J. Zurza, J. Janca, Jož. Vindišarja, Jan. Jakšeta, Franc Vintarja, Rud. Faleschinija; za Novo mesto gg.: župana pl. Sladovića, K. Barboriča, J. Ogoreutza, J. Količa in Košaka. — S tem je bil shod zaključen. Kmetje so se veselih obrazov polni upanja vračali domov. — Nadalje je bil razgovor o zadevi nedeljskega počitka. Po vladni naredbi bi morale biti ob nedeljah vse trgovine od 10. ure naprej zaprte. Ta stvar je bila že lansko leto sprožena. Odstopila pa se je obrtni zadrugi. Naredba določa, da se imajo trgovine zapirati ob nedeljah pač ob 10. uri v mestih z več nego 6000 prebivalcev. Če bi se to zgodilo za Novo Mesto, je to za trgovce hud udarec. Cel teden že itak nič ne izkupijo, vzame naj se jim pa še nedelja, potem je trgovec preobčutno kaznovan. G. Rozman pravi, da vsak lahko svojo versko dolžnost opravi od 5. do 10. ure, vsaj je maš na razpolago. O tej stvari govoril je tudi z mil. gospodom proštom ki nima nič proti odprtim prodajalnam od 10. do 12. ure. Predlaga pa, da naj se voli odsek, vsi naj se podpišemo na prošnjo, ki je poslata visoki vladi, katere se naprosi, da naj bodo trgovine ob nedeljah odprte. Bilo je enoglasno sprejeto.

— **Komers v proslavo »opozicionalne« zmage** so imeli v Zagrebu 7. t. m. Govorili so grof Kulmer, Ivan Anceľ, dr. Harambašič, dr. Smolaka in Fran Supilo, ki je pravil, da je reška resolucija bila oni serum, ki je hrvaški narod kužne boleznj ter je izrazil mnenje, da bo sedaj na Hrvaškem svoboda. Da bi se g. Supilo le ne motil! Kako razumejo Mažari svobodo z onimi, ki ne plešejo, kakor oni gredo, so pokazali pri zadnjih volitvah s svo-

jim nastopom proti slovaškim volilcem. Zato pa mi v »svoboda«, katero sta fabricirala Košut in Supilo, ne moremo verovati.

— **Renegatske duše.** Iz Malega Lošinja javljajo, da je lošinska občina dala po policiji s silo vreči iz šole veroučitelja Milovčiča na Unijah, ker je v hrvaškem jeziku poučeval veronauk. V tej italijanski šoli so sami hrvaški otroci. Torej se že s silo zabranjuje katehetom poučevati hrvaške otroke. Ogorčenje pri Hrvatih je velikansko.

— **Kolo v Črnomlju** so igrala črnomaljska dekleta na dan sv. Florijana, ki je črnomaljski mestni praznik. Igralo 32 deklet v slovenski narodni noši, odičeni s cveticami in šopki na štirih mestih: Pred Švaigerjem, pred gradom, na velikem trgu pred cerkvijo in sredi trga. Pogled na ta dekleta in naše kolo je bil za rodoljubno srce naravnost diven in navdušujoč. Slava črnomaljskim slovenskim dekletom!

— **Kletarski tečaj.** C. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko, B. Skalický, priredi v petek, dne 18. t. m. pri državni kleti v Podbrdju pri St. Vidu nad Vipavo kletarski tečaj, združen s pookušno umno-kletarjenih in sortiranih vin lanskega pridelka iz državne trtnice na Slapu pri Vipavi. Poleg predavanja o umnem kletarstvu in novejših izkušnjah na tem polju razpravljali bodo imenovani o sredstvih, s katerimi bi se dal zboljšati promet z vipavskimi vini. Ker je pred vsem zadnje vprašanje vitalnega pomena za vipavske vinogradnike, želeli bi bilo, da se tega tečaja posebno boljše posestniki in večji vinogradniki iz cele vipavske doline v obilnem številu udeležijo.

— **Mandat namerava odložiti** grof Norman, da ga prepusti bivšemu predsedniku hrvaškega sabora Gjurjeviču, ki je v Irigu propadel. Menda hoče temu vzgledu slediti še nekaj izvoljenih članov narodne stranke, da dajo prostora propadlim »kapacitetam«. Bivši oddelni predstojnik dr. Svitoslav Šumanovič je izstopil iz kluba narodne stranke in izjavil, da postane »divjak«.

— **Hrvaško časopisje.** Iz Zagreba: 8. t. m. so imeli sejo odposlanci hrvaškega »Katoliškega tiskovnega društva« in delegati hrvaške stranke prava, da nadaljujejo prekinitve dogovore radi prestanka dnevnika »Hrvatstvo« in osnovanja novega strankarskega glasila hrvaške stranke prava. — »Dnevni list«, glasilo bivše hrvaške narodne vladne stranke bo baje prenehal izhajati.

— **Družbe sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani 171. vodstvena seja se je vršila v sredo, dne 2. majnika 1906 v družbinih prostorih v »Narodnem domu«. Svojo odsotnost je opravičil Anton Porekar. Ko je prvomestnik Tomo Zupan ob 3. uri popoldne otvoril sejo z običajnim pozdravom, se je sklenilo, da se nabavijo popolnoma umetnostno izdelani družbini nabiralniki, ako se oglasi dovolj odjemalcev za nje. Posamezni komadi bodo stali okrog 10 kron ter bodo odjemalcem v naprej vplačati družbin potrošek za nabiralnik, ki pa ne preneha biti družbina last. Sklenilo se je, da se bodo odslej objavljali v vsakoletnem družbinem vestniku pri imenih posameznih podružnic tudi oni zneski, koje bodo skupile za »narodni kolek«. Ko se je še rešilo »kavino vprašanje« ter upalno podjetju koroških Slovencev za njihov »Učiteljski dom« dovolilo 200 kron in rešilo še nekaj drugih prošnja za podpore, je zaključil prvomestnik ob tričetrt na 7. uro sejo.

— **Za obrtnike.** Trgovinsko ministristvo že več let podpira obrtniške zadruge, da morejo svoje izdelke spraviti na svetovni trg. Sedaj prireja razstavo v Londonu, kamor pošlje zbirko raznih izdelkov, in sicer puškarjev, tkalcev, kamnosekov, lončarjev, petlarjev itd. Poseben strokovnjak je sestavil katalog raznih obrtniških izdelkov, ki morajo na Angleškem najti kupce.

— **Razstava v Bukareštu.** Povodoma razstave v Bukareštu sta odredili ogrska in rumunska vlada, da na rumunski meji od dne 14. maja do 1. novembra ne zahtevajo potnih listov.

— **Bencin** se vedno bolj rabi pri industrijskih in obrtniških podjetjih. Vsled tega je fin. ministristvo dovolilo nekatere olajšave. Tako se dobi sedaj dovoljenje za nakup bencina na nedoločeni čas in množino do 100 met. stotov brez jamstva. Tudi je davka prost bencin odslej brez stroge kontrole finančnih organov.

— **Nove obč. volitve v Šmartnem pri Lj.** se vrše 16. in 17. t. m.

— **Razburjeni Nemci.** Občinski svet koroški je na Neunerjev predlog na železniško ministristvo protestiral, da bi bili na novi železniški progi po Rožni dolini na postajah dvojezični napis. Ti Nemci res na čuden način razumevajo enakopravnost. Naj na to provokacijo obč. sveta koroškega krepko odgovore koroške slovenske občine.

— **Imenovan** je za inspektorja delavskostatističnega urada nadkomisar g. Jurij Pirč.

— **Redarje na konjih** dobé v Trstu.

— **Umrli** je v Gorjanskem pri Komnu gošpa Jožefa vdova Strekelj.

— **Nesreča na železnici.** Povožil je tovrni vlak št. 136 dne 4. t. m. ob 2. uri popoldne med postajama Prosek in Nabržina 54-letnega pastirja posestnika gospoda Jakoba Košuta iz Križa št. 93, Rudolfa Remca. Remec je hotel odpoditi telico, ki mu je pri zaprti zavornici ušla na progo. Telico je rešil, sam pa je prišel pod kolesa stroja, katera so mu obe nogi pod koleni odtrgale. Strojvodja je nato s čudovito hitrostjo vstavil vlak, s katerim so potem ponesrečenca odpeljali v tržaško bolnišnico.

— **Iz Železnikov.** Dne 8. maja je umrla po dolgi in mučni bolezni, ter danes ob 5. popoldanski uri častno pokopana bila bivša mli-

narica Marija Tavčar, mati dveh izmed najuglednejših gospodinj našega trga: Marije Košmelj, soproge tukajšnjega vrlega g. župana F. Košmelja, in Jerice Košmelj, soproge posestnika in medarja g. Jožefa Košmelja. Bog daj pokojnici večni mir in pokoj.

— **Lovska vest.** Zjutraj 7. t. m. posrečilo se je gospodu E. B. iz Trsta v težavnem lovišču nad Babjim zobom ustreliti tri krasne divje peteline ter je ta gospod dosegel s tem rekord v radovljiškem okraju.

— **Kazen dosmrtno ječe in še tri mesece zapora po vrhu.** Včeraj se je vršila na tržaškem sodišču precej čudna razprava. Toženeec je bil 42-letni Fran Demarin, ki se nahaja v ječi v Kopru, kjer ima ostati do svoje smrti, če ne bo morda pomiloščen. Pred 15 leti je Demarin svoji materi Dominiki se sekirno odsekal glavo. Za ta zločin je bil obsojen v smrt na vešalah, a potem je bil pomiloščen in smrtne kazen mu je bila spremenjena v dosmrtno ječo. Dne 12. februarja t. l. je Demarin jetniškemu čuvaju Franu Rojcu — ki ga je opozarjal na njegovo dolžnost — iztrgal iz rok ključce ter ga z istimi udaril trikrat po glavi. Radi tega je bil tožen in včeraj se je vršila proti njemu razprava radi zločina javnega nasilstva. Bil je obsojen na tri mesece zapora z enim postom vsacih 15 dni. Sicer je pa zastopnik državnega pravdnštva že v svojem obtožnem govoru, zahteval, da se toženeec kaznuje, dodal, da bo ta kazen izvršljiva še le v slučaju, ko bi bil Demarin pomiloščen od prve kazni.

— **Ubil se je delavec** Ivan Cingerle, doma iz Štandreža pri Gorici. Snažil je v tovarni za celuloid v Podgori neki stroj in vsled nepredviden padel čez ograjo, ki obkroža dotični cilindar, se zaletel vanj in se udaril v sence. Izdihnil je na mestu.

— **Mrtvega so našli** ob Sočinem bregu blizu Solkana pri Gorici Josipa Juga iz Solkana. Že več dni so ga pogrešali. Ne vedo, ali si je sam končal življenje ali pa je le ponesrečil.

— **Učiteljsko društvo za Trst in okolico** je ime novega slovenskega društva v Trstu, ki ima poleg drugih stanovskih zadev tudi nalogo ustanavljati po okolici knjižnice in podpirati gmotno nadarjene učence. Predsednik društva, ki šteje že 70 članov, je gosp. Stipe Ferluga. Največ zaslug za ustanovitev društva ima učitelj šentivanski, g. Anton Germek.

— **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1905 do vštetelega 3. maja 18.575 oseb. Od 27. aprila 1906 do vštetelega 3. maja je prirastlo 517 oseb. Dne 3. maja je bilo navzočih 1645 oseb.

— **Štrajk v Izoli.** V nedeljo se je pričel splošen štrajk delavcev v tovarnah za konzerve. Delavci zahtevajo povišanje plače.

— **Štrajk zidarjev in slikarjev.** Na Reki in Sušaku so včeraj pričeli štrajkati zidarji in slikarji, ki so izjavili, da ne sprejmejo nikakih koncesij svojih delodajalcev. Doselej se mir ni kalil. Radi štrajka zidarjev je brez dela okolo 2000 delavcev različnih rokodelstev.

— **Končala sta si življenje** natak Artur Bon in natakarica Katarina Barsič v Trstu. Živela sta skupaj, pa se nista nič kaj razumela, celo tožila sta drug drugega pred sodiščem. Sedaj so ju našli v stanovanju zastrupljena vsled plinov.

— **Iz kroga odvetniških in notarskih uradnikov.** Pred nekaj meseci čitali smo v časnikih odmeve ljubljanskih odvetniških in notarskih uradnikov. Apelirali so na pravičnost in dobrohotnost svojih šefov ter jih prosili draginskih doklad. Vsaj je draginja v Ljubljani postala neznosna in slabo se godi ubogemu odvetniškemu ali notarskemu uradniku, če je oženjen in oče več otrok. Ta glas odvetniških in notarskih uradnikov pa je ostal glas upjočega v puščavi. V tem oziru bi skupina društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov, ki se je pred par leti ustanovila v Ljubljani, storila lahko svojo dolžnost. Toda, čeravno je imenovana skupina do zadnjega časa kljub mlačnosti nekaterih tovarišev še precej ugodno delovala, ne slišimo o njej že nekaj mesecev sem prav ničesar. Ravno v sedanjih rešnih časih bilo bi vsestransko delovanje skupine zelo umestno. Kakor čujemo, nima ta skupina sedaj niti odbora, predsednik sam pa ne more ničesar ukreniti. To dejstvo jako slabo upliva na društvenike ter v takih razmerah ni pričakovati zaželenega uspeha. Če bi skupina ostala pri začrtanem jej delokrogu, dosegla bi pri ljubljanskih šefih, ki so večinoma društvu naklonjeni, še marsikaj, nedejavnost skupine in povrhu mlačnost tovarišev dovedla pa bo skupino do popolnega razdruženja in obžalovati bi bilo, ako bi delovanje te skupine, ki se je tako lepo pričelo in razvilo, prenehalo. Opozorjamo na to dejstvo osrednji odbor s prošnjo, naj ukrene potrebno dokler je še čas, da ne pridemo do žalostnega konca ter da ne izgubimo še tega, kar smo s trudom dosegli.

— **Ameriške novice.** V Jolietu je zadel nesreča zakonska Ignaca in Franjo Kastelec. Škratica jima je pobrala v enem tednu dve hčerki. — Istotam je ponesrečil v jeklarni A. Pežel. Dobil je hude opekline, a je upati, da okreva.

— **Protosindjel — pobegnil.** Pravoslavni protosindjel dr. Emilijan Radič, ki je živel v nekem prepiru s karlovskim patrijarhom zaradi verskega nesoglasja, je pobegnil.

— **Petindvajsetletnica nadbiskupa Stadlerja** bo dne 24. junija. Odbor odličnih sarajevskih meščanov vabi na proslavo vsa hrvaška društva Bosne in Hercegovine.

— **Razstava za gostilniški obrt.** Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se je naznanilo da se bo v času od 15. do 30. septembra t. l. v Koloniji (Köln) vršila velika splošna strokovna razstava za gostilniški obrt. Pojasnila se dobe pri odboru v Koloniji — (Köln, am Hof 42).

Ljubljanske novice.

lj **Tajnik zveze jugoslovanskih umetnikov** v Sofiji H. Tačev se mudi v Ljubljani. Sem je došel, da se dogovori s slovenskimi umetniki o vsem potrebnem glede prireditve druge jugoslovanske razstave v Sofiji.

lj **Upravitelj pokopališča**, stolni župnik Erker, ki je vsled napore pri zgradbi novega pokopališča ljubljanskega nekoliko obolel, se je za nekaj časa podal na dopust. Med tem časom ga v pokopaliških zadevah nadomestuje pokopališki cerkvenik pri sv. Križu, ki glede pokopališča daje potrebna pojasnila ter je tudi pooblaščen, sprejemati denar za prodane grobnice itd.

lj **Strojvodja se je vrgel pod vlak.** Strojvodja južne železnice g. Karel Hajek, stanujoč na sv. Petra nasipu št. 67, se je vrgel danes zjutraj pri kilometru 431 pri Martinovi cesti pod brzovlak, ki prihaja v Ljubljano ob 5. uri 30 min. zjutraj in na mestu umrl. Stroj je Hajeka popolnoma razmesaril. Posamezne dele telesa so morali z lopato pobirati in so jih prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Pokojnik je rojen 4. novembra 1863. leta v Mariboru in tja pristojen. Govoril je že sinoči, da si bode vzel življenje. Bil je marljiv strojvodja. Vzrok samoumora so zasebne razmere.

lj **Teško poškodovana** je sinoči Marija Hajekova, stanujoča na sv. Petra nasipu 67, gostilničarja Marka Ressa, stanujočega istotam. Hajekova je ubila najproje eno šipo in ko jo je gostilničar posvaril, je šla po ključke in žnjim udarila gostilničarja štirikrat po glavi tako, da so morali poklicati zdravnika.

lj **Nemškonačionalni kolki.** Tukajšnji nemškonačionalni sodar Johann Buggenig ima na vizičnih kolke po 2 v velikosti narodnega kolka, a v barvah: črno-rdeče-žolto. Nemci jih povsod prilepljajo v korist »Schulvereinu« in »Stidmarki«. Te kolke devljejo na pobotnice, račune, vizitnice, pisma itd. Pri nas pa se vsak petdeseti človek briga za tako narodno stvar.

lj **Novo hišo** zgradi g. Bamberg na vogalu Miklošičeve in Dalmatinove ulice.

lj **Umrli** je v Celovcu vpokojeni podpolkovnik g. Franc Herzmann pr. Sannwerd, star 82 let, znan ljubljancem. — Umrli je v Arku na Tirolskem gospa Melita grofica Hardeg, rojena pl. Putlany, stara 27 let.

lj **Variete.** V dvorani »Uniona« se je včeraj predstavljala neka družba, ki je naznanjala, da priredi varietetno predstavo. Ako bi pri tej predstavi ne sodelovala društvena godba, bi itak maloštevilno občinstvo gotovo pobegnilo iz dvorane. Družbi se je videlo, da njen namen ni varietetna predstava. Bolje nič, nego take »predstave«.

lj **Dramatična šola slovenskega gledališča** prične se letos 15. majnika. Gospodične in gospeje zglasajo naj se pri g. rež. Ant. Verovšku v Narodnem domu v sobi dramatičnega društva vsak dan od 7. do 8. ure zvečer, ali na domu Marije Terezije cesta št. 11 od 1. do 3. ure popoldne. Reflektira se na take gojence, ki imajo zadostno izobrazbo ter so prosti vsake nadaljevalne šole. Diletantje imajo prednost. Sprejmejo se tudi diletantje z dežele; ti morajo po dovršeni poizkusni dobi reflektirati na stalen angažma. Ker je intencanci največ ležeče na tem, da pridobi domače moči, ki so sposobne slovenskega jezika, je želeli, da se oglasi čim več gojencev in gojenk.

lj **Japonska vojska.** Velikanski napredek Japoncev v vojnih stvarih bodo ljubljancani šele prav razumeli, ko bodo v cirkusu Buffalo-Bill dne 16. t. m. videli izborne prireditve cesarske japonske čete, ki bo v cirkusu nastopila. Pred kratkim končana rusko-japonska vojska vzbujala posebno zanimanje, da proučimo taktiko in vojne vaje Japoncev. — Japonska četa v cirkusu nam kaže na eni strani staro orožje in vojno opravo, s katero so se bojevali junaki v deželi vzhajajočega solnca, na drugi strani pa vidimo namestu starih vojnih vaj celo vrsto modernih konjeniških nastopov, iz katerih lahko sklepamo na popolno moderno vojaško organizacijo japonske armade, zlasti konjenice.

lj **Pot k novemu pokopališču** je v škan-daloznem stanju, pa se vkljub temu nihče ne gane, da bi se popravila.

lj **Regulacija Vodmata.** V priklopljenem delu Vodmata ni ne ena ulica regulirana, pač: izmed osmih — 1. Posebno v slabem stanju so Bohoričeve ulice in Martinova cesta. Ta razdrapanost kriči že po — konjaču, pa kaj briga nekatere ljudi Vodmat, da so le davki in doklade plačane!

lj **Na včerajšnji mesečni sejem** je bilo prignanih 115 konj in volov, 15 krav in telet, skupaj 130 glav. Radi letnega sejma je bil obisk goveje živine jako slab, torej tudi nikakršne kupčije, pač pa je bila kupčija pri konjih srednje dobra.

lj **Na letni sejem** dne 7. t. m. je bilo prignanih 970 konj in volov, 262 krav in telet, skupaj 1232 glav. Kupčija je bila z govejo živino srednja, s konji pa dobra, ker so prišli po nje Lahi.

lj **Aretovan je bil v nedeljo** popoldne po mestni policiji delavec Karol Vesel, ker je v Kočevju napravil več manjših goljufij. Oddali so ga sodišču.

lj **Poneveril** je 21letni žid Herman Friedmann, ki je bil za inkasanta pri tvrdki Otona Fischerja, do 300 K in neznanu kam pobegnil.

lj **Splašila sta se** v nedeljo popoldne na Miklošičevi cesti dva vprežena konja. Skakati sta začela v stran in sta nazadnje padla eden na drugega, voznik pa med nju. Konja in hlapec so le lahko poškodovani.

lj **Kurji tat prijet.** Kakor smo že poročali, je bilo zadnji čas pokradeno mnogo perutnine v mestu in v okolici. Na sumu je bil zloglasni tat 33letni Ivan Zajec, rodom iz Račne. Dolgo časa so ga iskali in je prišel slednjič le v roko pravice. Dva šišenska orožnika sta ga zasle-

dila v neki jami za pesek in ga aretovala. Kurja kuga bi jo bila rada popihala, a ni bilo časa. Zajec je delomržen in je bil zaradi raznih »dobrih del« že škrat kaznovan, in je upati, da bodo sedaj imele kokoši precej časa mir.

lj **Na Nanos** in naše hribe okolu Ljubljane je napravilo v nedeljo več planincev izlet. Deževeje je malo motilo zabavo.

lj **Na škofovih parcelah v Vodmatu** sta ravnokar dogradila hiši: posestnik Zupančič pa uradnik Kokalj. G. Accetto si je zgradil že gospodarsko poslopje, hiša pa je ometana in kaže glede fasade kaj dober ukus mojstrov. Pri nas se za luksuz — facade izmežejo tisočaki in tisočaki, in marsikak knetovalec na deželi, bi imel za tak zapravljen denar že čedno hišico in hlev. V Ljubljani pa se tje v en dan denar trati!

lj **Pazite na otroke.** Sinoči je bil osemletni deček v Kozeliji št. 4 sam v sobi. Igral se je z revolverjem in ustrelil v lice. Svinčenka mu je obtičala v glavi. Ranjenca so prepeljali v deželno bolnico.

lj **»Warum denn in die Ferne schweifen«** . . »Slovenski Narod« je dobil nov predmet za svoja »inteligentna razmotrivanja«. G. restavator Kamosch je imel zamorca, ki sedi sedaj v preiskovalnem zaporu dež. sodišča. V uredništvu »Slov. Naroda« se zdi nekaterim gospodom ta zamorec veliko večjega pomena, nego celo dr. Ferjančič, ker bodo menda o zamorčevih sodnijski obravnavi mnogo več poročali, nego o Ferjančičevi konferenci s Hohenlohom. Ker se zamorčeve zmede zde »Narodu« tolikega pomena, bi priporočali »Narodu«, naj priobči tisto sodnijsko obravnavo, ki se je pred leti vršila v Celju in katere predmet je liberalni belokožec, ki je po Štajerskem mnogo več pokradel, nego pa zamorec v Ljubljani.

lj **Novo pokopališče.** Prostor pred uhomom osrednjega pokopališča se v celi širjavi sedaj ureja in nasipa. Nujna potreba je pa tudi nasip ceste skozi Janeshev svet, kjer more deževno vreme velike nepravilne delati nosače in občinstvu.

lj **Ljubljani** je vsled deževja narasla za 0:50 m nad normalom.

lj **Letošnje seno** se bo po poročilih kmetovalcev v ljubljanski okolici in na barju dobro obneslo.

lj **Razpisana so stavbena dela za višjo deklško šolo v Ljubljani.** Ponudbe so vložiti pri mestnem magistratu ob navadnih urah.

lj **Južna železnica** napravi pri prehodih ob Dunajski in Martinovi cesti dva viadukta.

lj **Profesor Josip Stritar** pride 19. t. m. popoldne v Ljubljano in bode gost župana Ivan Hribarja.

lj **Prostor pri starem deželnem dvorcu** bodo zazidali in napravili dvoje novih poslopij. Kredit za stavbi je dovoljen.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 189 Slovencev, 130 Makedoncev in 20 Hrvatov.

lj **Izgubljen** je zlat prstan z briljantom, denarnica z 8 kron denarja in zlat prstan z rdečim kamenjem vreden 28 K.

Iz slovanskega sveta.

sl **Ženska visoka šola v Peterburgu.** Državni svetnik J. N. Rajev se je zelo trudil in mnogo denarja potrošil, da bi se osnovala v Peterburgu ženska visoka šola. Načrt te šole je že predložen naučnemu ministristvu na odobrenje. Po tem načrtu bi imela visoka šola dve fakulteti, historijsko-književno in pravno. Predavanja bi se uravnela po vzorcu drugih šol. Na historijsko-književni fakulteti bi se učilo tudi bogoslovje, ruska in občna književnost, filozofija, pedagogika in historija umetnosti. Na pravni fakulteti bi se učilo cerkveno, državno, rusko, rimsko, meščansko, finančno, mednarodno in administrativno pravo, enciklopedija prava, politična ekonomija, statistika in latinski jezik. Kot dijakinje se sprejmejo samo absolventinje srednjih šol, a kot slušateljice tudi take gospe in gospodične, ki nimajo srednješolske izobrazbe. Taksa za prvi tečaj naj bi bila 75, a za drugi 50 rubljev. Visoko šolo bi po načrtu odprli še letos meseca septembra. Tako bi bila ženska visoka šola v Peterburgu v svoji vrsti popolnoma edina.

lj **Pogreb Srba na Dunaju.** Z Dunaja se nam piše: Pretresljiv prizor smo gledali pri pogrebu medicina Srba Marka Izakoviča. — Kakor je »Slovenec« že poročal, ustrelil je danes teden zvečer medicinca Pejič svojega bratranca Izakoviča. Pejič je bil namreč na univerzi v preiskavi, ker se je vpisal s ponarejenim zrelostnim izpitom. Izakovič mu je svetoval, naj odpotuje in se na ta način umakne morebitnim posledicam. S tem je bila pa njegova usoda odločena, kajti Izakovič je jel sumiti, da ga je bratranec ovadil in sklenil je, maščevati se zato, kar je Izakovič tudi slutil. Zalezoval ga je v terek cel dan, dokler se mu zvečer ni posrečilo zavratno ganapasti in ustreliti. Nato je pogal še sebi dve krogli v glavo. Izakovič je bil takoj mrtev, Pejič je pa šele v petek preminul, ne da bi se bil kaj zavedel. In gledali smo pogreb nedolžne žrtve, občespoštovanega tovariša-dijaka in ljubeznivega družabnika medicina v zadnjem letu. Dolgo vrsto spremljevalcev so tvorili odposlanci najrazličnejših slovenskih dijaških društev tako, da so se Dunajčani čudili: »Kaj, toliko je Slovanov-dijakov!« Marsikomu so pa stople solze v oči in grobna tišina je zavladala ko smo zagledali za krsto očeta, popolnoma onemoglega, tako, da sta ga mogla dva podpirati. Gotovo, težko si je predstavljati bol in obup ubogega očeta, ki je šel za krsto, v kateri je počival njegov edini sin. Res, nihče ne ve ne ure ne dneva . . .

sl **Azil za češke igralce.** Letos obhajajo Čehi 50 letnico smrti Josipa Kajetana Tila, ki je zelo zaslužen za češko gledišče. Ob tej priliki je sklenila zveza čeških igralcev, da osnuje za obnemogle in ostarele češke igralce azil, ki se bo imenoval po Tilu.

sl Slovanska razstava v Pragi 1. 1910. O tej razstavi piše peterburško »Slovo« sledeče: »Do zdaj ni mogoče reči, če bi mogla Rusija na tej razstavi sodelovati. To je odvisno od raznih vrlo važnih pogojev, a pred vsem od miru v notrini Rusije same. Treba je zelo resno prevdariti misel o prireditvi vseslovanske razstave in jo prirediti ravno takat, če ji bo vspeh zagotovljen. Samo resnično v vseh ozirih dovršena razstava more našim sosedom, prijateljem in neprijateljem pokazati, da ima Slovanstvo v sebi veliko kulturno moč. Če ni velik vspeh že vnaprej zagotovljen, je boljše, da se razstava odloži do takrat, dokler bo mogoče tudi Rusiji nastopiti v tem bratskem delu.«

sl Zmaga češkega sokola v Atenah. Češki sokol Božuš Honzatko je zmagal v olimpskih igrah z metanjem diskusa in kopja, istotako v skakanju, dirjanju, in ročnem bojevanju. Zmagal je Francoze, Nemce, Angleže. Zmagal je do zdaj tudi v Ljubljani, Lvovu in Arau.

POTRESI.

Iz Tokia poročajo, da so v Osaki in na Formozi 7. t. m. čutili štiri minute trajajoč potres. Tudi v Čile so čutili potres. V Arici se je dvignil iz jezera visok vodni steber. Iz Valparaisa poročajo, da je ondi bil hud potres. Mnogo zgradb je popolnoma porušeni.

Telefonska in brzojavna poročila.

KATEHETA IZGNALI IZ SOLE.

Mali Lošinj, 9. maja. Kateheta g. Milovčiča izgnali iz hrvaške sole v Unjah občinska odbornika lošinjska »Italijana« Nikolič in Martinolič, spremljana od občinskega tajnika in stražnika, ker je po ukazu škofovemu poučeval v hrvaškem jeziku.

SPREJEMI PRI MINISTRSKEM PREDSEDNIKU.

Dunaj, 9. maja. Jutri bo odmor v sprejemih, ker odpotuje ministrski predsednik v Budimpešto obiskat svoje ogrske tovariše. V petek se sprejemi zopet nadaljujejo.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 9. maja. Predsedstvo državnega zbora je sestavilo dnevni red za sejo drž. zbora dne 15. t. m. Prva točka dnevnega reda je poročilo imunitetnega odseka, dalje razprava zakona o vojaških taksah, poročilo obrtnega odseka, prvo branje poverilnega zakona, poročilo odseka o zakonu proti pijanstvu.

OBČINSKE VOLITVE NA DUNAJU.

Dunaj, 9. maja. Danes se tu vrše dopolnilne občinske volitve za IV. razred. Gotovo je, da bodo skoro v vseh okrajih prodrli kandidati krščanskih socialcev z velikimi večinami.

GAUTSCH PREDSEDNIK NAJVIŠJEGA RAČUNSKEGA DVORA.

Dunaj, 9. maja. »Wiener Zeitung« priobčuje imenovanje barona Gautscha za predsednika najvišjega računskega dvora.

POLJEDELSKA STAVKA.

Lvov, 9. maja. V mnogih galiških krajih je izbruhnila stavka poljskih delavcev.

KRALJ LEOPOLD IN NJEGOVI HČERI.

London, 9. maja. Amerikanski listi poročajo, da je belgijski kralj Leopold razdelil svoji hčeri Štefaniji in Lujizo. Velik del svojega imetja bo zapustil državi, a ostalo princezini Klementini in neki svoji prijateljici.

GROF IGNJATJEV NI UMORJEN.

Dunaj, 9. aprila. Peterburška brzojavna agentura poroča, da je neresnična vest, da bi bil grof Ignjatjev umorjen.

VEZUV BLJUJE.

Neapolj, 9. maja. Vezuv zopet bolj bljuje. V oblaku pepela treska. Lava se zliva proti Resini, kamor leti tudi kamenje. Vrh se je znižal za 130 m od zadnjega izbruha. Tudi vulkan Stromboli bljuje kamenje, pesek in lavo.

FRANCOSKI PARLAMENT.

Pariz, 9. maja. Ministerski predsednik bo najbrže Clémenceau, zbornični predsednik pa Sarrien.

RUSKE MINISTERSKE IZPREMEMBE.

Peterburg, 9. maja. Obolenski je odstavljen kot prokuror Svetega sinoda; dalje so odstavljeni ministri Nunešajev, Nikolski, Tolstoj in Šipov. Poljedelski minister je Slininski, učni minister Kaufman.

RUSKA DUMA OTVORJENA.

Peterburg, 9. maja. Posloje dume so večeraj slovesno blagoslovili. Prva seja bo 10. t. m. ob 4. uri popoldne.

SPLOŠNA STAVKA V TURINU.

Turin, 9. maja. Splošna stavka v Turinu je končana.

CARJEV DAR.

Peterburg, 9. maja. Car je bivšemu ministru Durnovu podaril 200.000 rubljev.

30.000 kron znaša glavni dobiček loterije za dom cesarice Elizabete. Na to opozarjamo cenjene čitatelje z dostavkom, da se vrši zrebanje nepreklicno 17. maja. Priporočamo to domorodno in humanitarno podjetje v podporo z nakupom srečk po 1 K.

Le en dan!

Ljubljana, Latterm. drevored
Sreda, 16. maja 1906

Več. predstava se ne razlikuje od popold.

Buffalo Bill's



A. Congress of Rough Riders of the World
najdrznejši jahači na celem svetu
osebno vodi in proizvaža

Polkovnik W. F. Cody, Buffalo Bill,
„Buffalo Bill“

Je mojster strelcev na konju s svojimi čudovitimi
strelnimi vajami na dirajočem konju.

100 Indiancev iz Severne Amerike.

Velik prizor v več slikah: Bitka ob „Little
Big-Horn“ ali skrajna obramba Custerja.

Samo dve predstavi ob vsakem vremenu.

Popoldne ob 1/2 8. uri. Zvečer ob 8. uri.

Blagajna se odpravi ob 1 1/2. in ob 1/2 7. uri.

Gene prostorem „Buffalo Bill“: Prvi sedež K 2.—, numer. sedež K 4.—, rezervir. sedež K 5.—, sedež v loži K 8.—, loža (6 prostorov) K 48.—. Otroci pod 10 let stari plačajo polovično ceno. 1030 4—1

Vstopnice se prodajajo sedeži à 5 in 8 K od 9. ure dop. na dan predstave pri **Oton-u Fischer**, knjigarna in antikvariat, „Tonhalle“ (Kongresni trg).

V Trstu od 13.-15. v Zagrebu 17.-18. maja.

Kuharica

v starosti 39 let, vajena vsakega gospodinjanskega in hišnega dela želi vstopiti v službo pri kakem gosp. župniku. Naslov: Antonija Skaberne, Sv. Helena, p. Cirkvenica, Hrvaško. 1062 2—1

Kuharica, stara pód 30 let, želi dobiti službo v kakem župnišču na Kranjskem pa tudi drugod. Službo nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravnishvo našega lista pod naslovom „kuharica“. 1069 3—1

Javna zahvala.

Preblagorodna gospa **Josipina Hozhevarjeva** v Krškem, častna meščanka radovljiška, je darovala za zgradbo tukajšnjega vodovoda 4000 kron. Za ta velikodušni dar plemenite pospeševaljice vseh javni koristi služječih naprav izreka v imenu mestne občine najtoplejšo zahvalo

vodovodni odsek za mesto Radovljica.

Oton Homan
tč. načelnik.

1074 1—1

Lep lokal

obstoječ iz 4 sob, ki se dá predelati v 2 lokala po 2 sobi, zelo primeren za trgovino ali pisarne, se oddá s 1. novembrom v **Sodnijskih ulicah št. 4.** 1071 1

Več pove kamnosek **Al. Vodnik.**

Sprejme se v prav dobro in trajno službo boljše pridno 1075 3—1

dekle,

ki je vajeno kuhati ter zna tudi šivati. Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“.

2371 III 2

12. januarja 1905.

Gospodu
Iekarju Piccoli
Ljubljana.

Prosim, pošljite mi 12 škatljic
Vaših izbornih salmijakovih pastil.

Velespoštovanjem

Julija Milischka,

Dunaj XIV./I., Goldschlagstr. 1.

Cena škatljici 20 vin. — Manj nego 11 škatljic ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

Vabilo

občnemu zboru
posojilnice v Košani

s sedežem v Šmihelu pri Št. Petru
registrovane zadruge z neomejeno zavezo
kateri se vrši

dne 27. maja ob 4. uri pop.
v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo preglednika.
3. Odobritev računa za l. 1905.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in preglednikov.
6. Slučajnosti.

1072 1—1

Načelstvo.

Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorcij Uradniškega društva za hranilne vloge in predjume dovoljujejo posojila na osebni kredit pod najzmernejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim odplačilom. Posredovalec so izključeni. Naslove konzorcijev naznani brezplačno osreduje vodstvo Uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 720 39-14

Ali že veste?

Narodi se lahko tudi sama sobotna izdaja „Slovenca“ Stane le 7 K na leto

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 100 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamenki Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glasbítte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po izvršnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura K 3—
sist. Roskopf patent ura 4—
„erna jekl.“ rem. ura 4—
Ivíc. Izvir. Roskopf pat. ura 5—
Goldin rem. ura „Luna“ koleje 7-50
srebr. „Gloria“ 7-50
„ „dvojni plašč“ 1-50
oklep. verižica z rincečo na pero in karab., 15 gr. težka 2-50
ruska Tula nikel. rem. ura s sidro z „Luna“ kolejem 9-50
ura s kukovico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3—
švarcvaldeka ura K 2—.

Za vsako uro Sletno pismeno jamstvo! Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj! Prva tovarna za ure **Hanna Konrad** v Mostu 1077 (Brüx) št. 843, Češko. 100—87

Stroji za pletenje.
Šivalni stroji. ☐
Kolesa. ☐ ☐ ☐
Pisalni stroji. ☐

V največji izbori pri tvrdki
IVAN JAK in SIN,
Ljubljana. 1077 3—1

Dva izurjena ključarska pomočnika

sprejme takoj 1068 2—1
IVAN TRILLER, stavbeni in umetni ključavničar na Bledu.

Oddá se takoj dobro vpeljana trgovina Ljubljani.

Prodá se tudi 1035 1

hiša,

v kateri se nahaja pekarija in gostilna. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnishvo „Slovenca“ pod šifro »500«.



Pozor!

Radi opustitve gostilnište obrti se oddá takoj ali za mesec avgust v najem

dvoje stanovanj

eno z eno sobo, drugo z dvema sobama, in potrebnimi pritliklinami; dalje

gospodarska poslopja,

kakor: hlev za 4 konje, 3 velika skladišča in velika šupa nasproti južnemu kolodvoru, pripravna za lesnega trgovca.

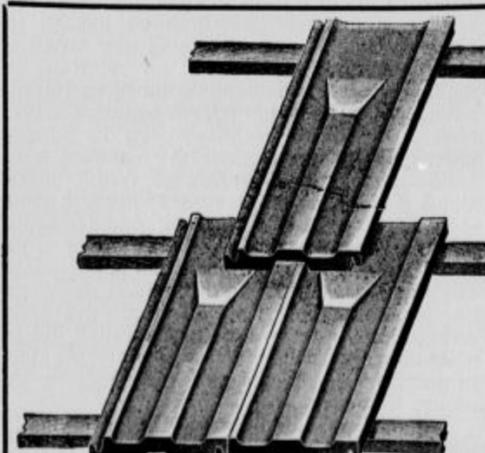
Prodá se tudi celo posestvo iz proste roke, prekupci so izključeni. 1078 3—1
Več se poizv: **Metelkove ulice št. 4.**

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dol. žel. postaja Straža-Toplice.

Akratorvreclec 380 C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, ischias, nevalgiji, kožnim in ženskim boleznim. Velike kopelji, separirana kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobre in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno.

912 8—2 **Zdraviliška uprava.**



F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“ (Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. ☐ Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola.

☞ Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. ☞

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno. Sprejmejo se zastopniki. ☞ Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. ☞ Sprejmejo se zastopniki.

Književnost in umetnost.

* V koncertu »Glasbene Matice« v soboto, dne 12. t. m., bodeta solistično sodelovala tudi dva umetnika, ki imata ožji stik s slovensko glasbo in sta pri Slovencih na jako dobrem glasu. Gospod Karol J e r a j, umetnik na gosli, c. kr. dvorni glasbenik in član orkestra dunajske dvorne opere, je naše gore list in fin, izboren, tudi na Dunaju izredno čislani umetnik. Bil je pred daljnim časom kot domačin nekaj let učitelj »Glasbene Matice«, pozneje se je preselil na Dunaj in si priboril ondi krasno pozicijo ter občno spoštovanje ter priljubljenost v vseh dunajskih najboljših glasbenih krogih. Njegov obširni delokrog v dunajski dvorni operi, v dunajskih filharmoničnih koncertih, nadalje kot načelnik komornega tria in sedaj komornega kvarteta razširil je njegovo priljubljenost povsod, kjer je dosejal sodeloval. Znano je vsem dunajskim Slovincem in Slovonom, posebno Jugoslovonom, kako požrtvalno in blagonaklonjeno je rad vse njegove umetniške prireditve podpiral, pri Slovencih (v »Sloveniji«, v »Slovenskem klubu«, pri Hrvatih, Srbih, v »Češki Besedi« in posebno tudi z umetniškimi mnogokratnim sodelovanjem v »Slovenskem pevskem društvu« na Dunaju. Bil je nekaj časa pevovodja tega društva. S svojim umetniškim in plemenitim delovanjem si je stekel mnogih zaslug in srčno hvaležnost pri vseh dunajskih Slovanih. Čislajo ga pa tudi Nemci. V sobotnem koncertu bo dvakrat nastopil in sicer bo igral krasno in priljubljeno Wieniawskega Faustovo fantazijo ter virtuozno Ondříčkov fantazijo iz Prodane neveste. Drugi umetnik je g. Josip P r o c h a z k a. Več let že prav uspešno deluje kot učitelj »Glasbene Matice«, on je izboren pianist in izvrsten, obče priznan skladatelj. Živi v Ljubljani samo svojem idealnemu umetniškemu poklicu ter je pravi ponos med našimi domačimi glasbeniki. Kot skladatelj je že veliko skladb, klavirskih, komornih in pevskih, zložil. Bil je večkrat s častnimi nagradami za svoje skladbe odlikovan na Dunaju, v Pragi in v Ljubljani. Njegovo sodelovanje bo občinstvo gotovo razveselilo, tembolj, ker že več let ni v koncertu solistično nastopil. Igral bo eno svojih lastnih skladb, Balado iz op. 21 in Smetanovo krasno koncertno fantazijo na češke narodne pesmi. Pri štirih točkah, moških zborih koncerta, bo tudi sodeloval oddelek najpridnejših in najboljših učencev šolskega moškega zbora, katere poučuje gospod koncertni vodja Hubad. Poleg priprostitih, ljubkih domačih pevskih skladb bo veliki moški zbor izvajal neko interesantno in prekrasno težko skladbo, Kirchlów peteroglasen zbor »Oj čudovito krasno je!« To je skladba, ki je že po celi Evropi in tudi v Ameriki priznana in občudovana kot ena najlepših pa tudi najtežjih skladb za moški zbor. Povsod, kjer se je izvajala, dosegla je prekrasen uspeh. Dunajska silvna velika moška zbor »Männergesangsverein« in »Schubertbund«, nadalje slavni »Kölner Männergesangsverein« in vsi drugi najboljši in najbolj izurjeni moški zbori Evrope to skladbo z največjimi uspehi izvajajo. V Parizu je slavila največji triumf, ko so dunajski pevci ondi o priliki pariške svetovne razstave gostovali. Mešan zbor bo tudi pel Brahmsov zbor »Dekle«, čigar besede so vzete srbski narodni pesmi. O ženjalnem Brahmsu je znano, kako izborno je bil tudi literarno izobražen in kako je v svojem finem ukusu čislal in ljubil posebno srbske narodne pesmi, prav mnogo jih je v prevodih uglasbil in pri njih poskušal jugoslovanski ton v ritmu in dikciji doseči. Mnogokrat se mu je posrečilo, tudi pri pesmi »Dekle« izvrstno. V duhu jugoslovanskih narodnih pesmij uporablja v tej pesmi jugoslovanski karakteristični sedemčetrtinski takt. — Koncert bo podal lepot in zanimivosti v izobilju. Upamo, da se bo koncertna dvorana kljub za par dni napovedanem cirkusu napolnila za lepo glasbo vnetimi Slovenci do zadnjega kotička. Vsaj tako zasluži delo dičnega pevskega zbora »Glasbene Matice«.

* Pred kratkim sta izšli dve čebelarški knjigi: 1. Antona Janša, ranjkega veleučnega čebelarja in c. kr. učitelja čebelarstva na Dunaju, **Popolni pouk o čebelarstvu**. Po Jožefu Münzbergerju izdaja prestavil za slovenske čebelarje Frančišek Rojina, nadučitelj v Šmartnem pri Kranju in urednik »Slovenskega Čebelarja«. S 45 podobami. Ljubljana 1906. Izdalo »Slovensko osrednje čebelarstvo« v Ljubljani. Založil I. N. Babnik. Tisk J. Blasnik naslednikov. — 2. Anton Janša **Razprava o rojenju čebel**. Posloven Avgust Bukovic, tajnik osrednjega čebelarstva v Ljubljani, 1906. Izdalo »Slovensko osrednje čebelarstvo« v Ljubljani. Založil I. N. Babnik. Tisk J. Blasnik naslednikov. — Cena obema brošurama knjigama je 3 K 20 h, lično vezani 4 K. — Težko smo slovenski čebelarji pogrešali dobre slovenske čebelarke knjige. Drobna čebelarška knjižica »Umno čebelarstvo« je pošla in razven lista »Slovenskega Čebelarja« nismo imeli nobenega vira, iz katerega bi zajemali nauke o naprednem čebelarstvu. Kako drugače je vse preskrbljeno za to pri drugih večjih narodih, n. pr. pri Nemcih. Zato smo se zelo razveselili, ko smo čuli, da namerava »Slov. čebelar. društvo« izdati popolno slovensko čebelarstvo knjigo. Toda naše veselje je bilo prezgodnje. Predno kaj več izpregovorimo o prvi Janšovi knjigi: »Popolni nauk o čebelarstvu«, naj omenimo najprvo, kdo je bil Janša. Janša je bil rojen 20. maja 1734 na Breznici na Gorenjskem. Pozneje je obiskoval risarsko šolo na Dunaju in ker je bil tudi izvrsten čebelar, ga je imenovala cesarica Marija Terezija leta 1769 za prvega čebelarkega učitelja na novoustanovljeni čebelarški šoli na

Dunaju. Da bi se njegovi nauki razširjali tudi drugod, je spisal omenjeni knjižici leta 1771 v nemškem jeziku in narisal sam več slik. Umrl je dne 13. septembra 1773 in zapustil delo v rokopisu. Objavil ga je dve leti po njegovi smrti njegov učenc in naslednik v učiteljevanju Jožef Münzberg. Leta 1792 je izdal čebelar Janez Poličnik, župnik v Griži, Janšev »Popolni nauk o čebelarstvu« v slovenskem prevodu, čigar druga izdaja je sedaj izšla.

Janša je bil izvrsten čebelar, odkril je marsikatero skrivnost v življenju čebel. On je bil prvi, ki je ovrgele staro bajko, da so trojče čebelar le vodonosci s trditvijo, da so samci, ki oprasa matice in da se pri prvem izseli iz panja stara matica in da polaga matica zalego v vse celice, torej ne samo v čebelnjo, ampak tudi v otrovsko satje, tako, da je matica mati vsem čebelam, tudi trotom, in razdril stare pravilnice o trojih in njih postanku. Čebelaril je, kakor takrat sploh, v kranjskih panjih z nepremakljivim satovjem. Od tedaj je minulo 135 let in od tega časa je čebelarstvo dokaj napredovalo. Dzierzon je vpeljal romiče, avstrijski major pl. Hruschka je iznašel izmetalnico, mizar Mehring umetno satovje in tudi drugi strokovnjaki so odkrili marsikaj, kar je bilo preje neznano. Dandanes se čimdalje bolj opuša čebelarjenje z nepremakljivim satovjem in se vpeljava premakljivo na romičih, ker se s tem doseže veliko večji dohodek. »Slovenske osrednje čebelarstvo« prireja po deželi predavanja o umetnem in naprednem čebelarstvu in zato se čudimo, zakaj ni izdalo društvo knjige, kakršno zahteva sedanje stanje čebelarstva. Lahko bi se bili vmes vpletli Janševi nauki in slovenski čebelarji bi imeli izvrstno knjigo, kakršnih imajo Nemci mnogo. V knjigi naj bi bili opisani razne vrste panjovi, razno novo čebelarstvo orodje, katero je sedaj neobhodno potrebno, pouk, kako se uporablja umetno satovje itd. To bi bilo koristno za naše še tako nazadnjaške čebelarje. Tudi anatomije pogrešamo v knjigi, katera je zelo potrebna, zanimiva in poučna za čebelarje.

Knjiga bo največ koristila le tistim čebelarjem, kateri čebelarijo še po starem načinu in navadnih kranjskih panjihz nepremakljivim delom, ter jo zato priporočamo le takim čebelarjem. Za naprednega čebelarja pa razven temeljnih naukov nima posebne vrednosti.

O drugi knjigi: »Razprava o rojenju čebel« se moramo pa izreči zelo pohvalno, dasi tudi ne zadošča povsem sedanjim potrebam. Posebno so dobro opisana znamenja, po katerih lahko čebelar pričakuje roj.

Vnanja oblika obeh knjig je lična. Upamo, da izda kmalu »Slovensko čebelarstvo« popolno slovensko knjigo o naprednem čebelarstvu, kakršno zahteva sedanji čas in kakršno slovenski čebelarji jako nujno potrebujemo.

* **Perotinar** se zove prvi slovenski ilustriran list za umno perotinarstvo in reje vseh malih domačih živali, izhaja enkrat na mesec in stane na leto 2 K 40 h. Urednik in izdajatelj mu je: Anton L e h r m a n n, Tržič, Gorenjsko. Prva številka je izšla 1. maja t. l. ter obsega članke: Napake perotinarstva, Italijansko ali laško plemo s sliki, Važnost perotninskega hleva, Zgodnja valitev, Ruski kunci. »Perotinar« si stavi nalogo, biti zvest prijatelj in svetovalec v vseh vprašanih umnega perotinarstva in umne reje malih domačih živali.

* **Kaj je torej z alkoholom?** Vsem, ki so dobre volje, pojasnjuje M. V. 1906. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Tisk »Katol. tisk. društva« v Postojni. Na Slovenskem je stopilo protialkoholno in zmernostno gibanje na površje. Mogočno svetovno abstinenco gibanje ni moglo ostati brez odmeva tudi med Slovenci. Naravna posledica je, da so se organizirali v tem boju abstinenti in da njihove napore pozdravljajo simpatično tudi oni ljudski prijatelji, ki sami ne morejo iz kakoršnih koli vzrokov postati abstinenti. Kakor svitli zvezdi nam svetijo iz preteklega stoletja v tem oziru imena slavni slovenskih ameriških misijonarjev Barage, Pirca, kakor tudi mnogi pisatelji, med njimi Slomšek, Malavašič, rajni dr. Lampe (Svetilko). Med borilci v prvih vrstah za abstinenco in med nasprotniki abstinence hoče posredovati navedena knjižica, ki priporoča srednjo pot za sporazumljenje med pivci in abstinenti. Knjižica je namenjena izobražencem, voditeljem ljudstva. Razpravljajo sledeče: Vino jestrup. Ogibajmo se pretiravanja! Nasprotovanja (abstinenti) in napadi. Razmerje med vino- in vodopivci in narobe. Kaj bomo pili? Ne pričakajmo se za besede! Idimo do dejanja! Razpravljajo obširno o »Družbi treznosti«, ki ima tri stopnje za one, ki se vzdržijo vsakega žganja, ki ne pijejo redno v tednu in za abstinente. Razpravljajo tudi o ugovorih proti zmernostnemu in abstinencnemu gibanju in o dolžnostih vlade proti zmernostnemu in abstinencnemu gibanju. Iz vse knjižice veje spraven duh. Pisatelj želi, da reši slovensko ljudstvo kuge pijančevanja. Dober namen ima in brez dvojbe ga doseže. Radikalni abstinentni krogi morebiti ne bodo zadovoljni z vsemi izvajanji pisatelja, tudi zagovorniki pivcev alkoholnih pijač ne. A knjižica je vredna, da jo toplo priporočimo in želimo, da jo izobraženstvo naroča. Vprašanje o boju proti pijančevanju ni danes več kaka stvar bodočnosti. Je že tu in šteje mnogo pristašev iz vseh slojev slov. ljudstva. Pouči se iz knjižice o tem vprašanju vsak. Naletel ne bo tudi najhujši nasprotnik abstinence na mesto, ki bi ga disgustirala. Dobro bo služila knjižica tudi za ljudske predavatelje. Zato želimo, da jo naroči vsak, ki mu je na srcu blagor ljudstva. Kdor dobro prouči knjižico »Kaj je torej z alkoholom?« bo dobil tudi brez pretiravanja ugoden odgovor. Knjižico toplo pri-

poročamo. Naroči se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Razpis častne nagrade.** Slovenska pevška društva potrebujejo novih, krepkih slovenskih zborov. Da »Zveza slovenskih pevskih društev« po svoji možnosti pospeši produkcijo takih slovenskih zborov, razpisuje upravni odbor »Zveze slovenskih pevskih društev« v Ljubljani dve častni nagradi po 60 in 40 kron za dva nova, dobra slovenska izvirna, še ne objavljena moška zbora koncertne vrednosti z ne prevelikimi težkočami brez vsakršnega instrumentalnega spremljevanja, tako da bi ju pretežna večina v »Zvezi« stojičih pevskih društev dostojno izvajati mogla. Partiture skladb, katere tekmujejo za razpisano nagrado, naj se pošiljajo upravnemu odboru »Zveze slovenskih pevskih društev« v Ljubljani v zaprtem kuvertu z motom, pripisanem na partituri brez skladateljevega imena najkasneje do 1. septembra 1906. Ime skladateljevo naj bo zapisano le v zaprtem, skladbi priloženem pismu, na čigar kuvertu je isti od skladatelja izbrani moto zapisan. Došle skladbe bo ocenjevala v ta namen sestavljena jury slovenskih glasbenih strokovnjakov. Da se osigura absolutna nepristranost presojevalcev in odstrani vsak možni predsodek ali eventualni vpliv vsled znane pisave skladateljeve, se želi, da gospodje skladatelji ne pošiljajo lastnoročno pisanih partitur.

Štajerske novice.

Za kandidaturu dr. Korošca.

Kapela pri Radencih, 9. maja. Včeraj se je vršil shod županov gornjeradgongskega okraja. Na posebno vabilo sklicatelj je prišel na shod kandidat pete skupine g. dr. Ant. Korošec. Razvil je svoje nazore o kmečkem vprašanju, zahteval je, da se cene pridelkov po zadrukah ureinjejo da se štiti naši kmečki pridelki s carino, da se prometna sredstva grade tudi ondi, kjer so kmetu v korist itd. Nasproti temu je odvetnik dr. Grossmann iz Ljutomera zastopal kapitalistično stališče, odrekal zadruham pravico določati cene pridelkov ter izrekel proti carini na tuje kmečke pridelke. Ko mu je dr. Korošec omenil, da se tako zastopa industrijsko stališče, bil je dr. Grossmann hud in je izjavil, da je tudi on agrarec, ker je sin kmečkih starišev in živi med kmeti. Shod se je izrekel za dr. Koroščevo kandidaturu Zveza se še ni ustanovila, ker niso potrjena pravila še, pač pa se je izvolil pripravljalni odbor. Predsedoval je shodu veleposvetnik Zemljič. Govorili so še kmetje Pelcel, Trstenjak in Nemeč.

š **Brezsrčen rednik** je Franc Pristovnik iz soseske Začost pri Slov. Bistrici. Njegov rejček Julij Grohmann, star 11 let, se je pri neki eksploziji smodnika nevarno opek, a ga je Pristovnik pustil brez zdravniške pomoči. Ko je orožništvo o tem zvedelo, je našlo uboga otroka ležati v hlevu na sami slami. Na hrbtu je imel veliko do kosti segajočo rano, iz katere mu je tekel gnoj. Zoper rednika so uvedli kazensko postopanje, otroka pa prepeljali v bolnišnico v Slov. Bistrici.

š **Cesta Solčava-Pogarjeva dolina.** Okr. zastop v Gornjem gradu je sklenil pod gotovimi pogoji novo nameravano cesto Solčava-Pogarska dolina prevzeti v okrajno oskrbo. To cesto, ki je velike strateške vrednosti zaradi podaljšanja na Koroško, bodo gradile država ter deželi Štajerska in Koroška. Za progno Solčava - Pogarjeva dolina prispeva okraj gornjeradski 20 odstotkov. Ko se ta cesta izdela, se bo mogoče v prekrasno Pogarjevo dolino pripeljati. Sploh bo za planince ta nova zveza velikega pomena, ker bo obisk biserov savinjskih planin znatno olajšan.

š **Zavrč v Halozah.** Dne 28. aprila se je ponesrečil tukaj posestnik Matej Bežjak iz Bukovce na Dravskem polju, ko si je peljal krmo domov. Obložen voz se je prevrgel z veliko silo in treščil imenovanega ob debel kamen, da se mu je razbila črepinja. Izdihnil je na mestu. — V četrtek, dne 3. t. m., je pogorelo poslopje tukajšnjega posestnika Fijanca. Zažgal je domači šestletni sin. Zgorelo je vse orodje in tudi živina, ker ob 11. uri prepoldne ni bilo blizu ljudi, pa tudi vode ni v bližini. Stariši, pazite na svoje otroke, ne dajate vžigalic na mesto, kjer jih dobijo lahko otroci!

š **Buffalo Bill v Gradcu.** Danes, dne 7. t. mes., zjutraj, se je pripeljal v Gradec prvi reklamni voz cirkusa Buffalo Bill. Opoldne so že viseli po mestu veliki reklamni lepaki. V Gradcu bo dajal predstave dne 21. in 22. maja.

š **V Št. Pavlu pri Preboldu** so zadnje nedeljo obhajali z velikim sijajem 25letnico župnikovanja tamošnjega priljubljenega župnika veleč. g. knezoškofijskega svetnika Mihaela Plešnika. Občina šentpavelska ga je ob tej priliki imenovala častnim občanom in »Katoliško izobraževalno društvo« častnim članom. Raznih daril in častitk pa je došlo nebroj.

š **Promocija.** Dne 5. t. m. je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem bogoslovja vč. g. Franc Krulje, kaplan predmestne fare Sv. Magdalene v Mariboru. Čestitamo!

š **Konkurz** se je otvoril o premoženju Alojzija Voglarja, trgovca z usnjem v Ljutomeru. Konkurno sodišče: okrajno sodišče v Mariboru. Konkurni oskrbnik: dr. Karol Grossmann, odvetnik v Mariboru.

š **Predsednik višjega deželnega sodišča vitez Pietreich** je dne 7. t. m. nadzoroval okr. sodišče v Mariboru. Še isti dan se je odpeljal v Gradec.

š **Schuhmeier v Mariboru.** Dunajski vodja socialnih demokratov, državni poslanec Schuhmeier, bo dne 12. t. m. predaval mari-

borskim rdečim damam o preosnovi zakonskega prava in o prosti soli.

š **Sadovi »Stajerčeve« politike,** za katero se je vedno ogreval tudi »Slovenski Narod«, se že kažejo. Ta politika je dosegla večino v okrajnem zastopu v Ptuj in s tem tudi v tamošnjem okrajnem šolskem svetu. V okrajnem šolskem svetu gospodarijo Stajerčevi pristaši čisto po turško. Za čisto slovenske kraje so imenovali krajne šolske nadzornike, ki ne razumejo niti besedice slovenski. Pek Ornik naj tem ljudem pridiga, kako dobro je znati dva jezika, ne pa samo slovenskemu kmetu.

š **Umrl je v Celovcu** dne 5. t. m. v pokojeni podpolkovnik Franc Herzmann pl. Sannwerd. On je član stare in znane rodbine Herzmannov iz Celja. Tudi plemski priimek ima od celjske Savinje (Sann). Služil je od leta 1849 naprej v Radetzkyjevi armadi ter se udeležil vseh njenih bojev. N. v m. p.!

š **Razpisane službe.** V lavantinski škofiji so do 11. junija t. l. razpisane sledeče župnije: Pernica, Sobota, Sv. Ema pri Slatini in nova župnija Bočna pri Gornjem Gradu.

š **Novo občinsko predstojništvo v Brezicah** se sestoji iz bivšega »Triglavana«, Avgusta F a l e s c h i n i, kot župana, lekarja Hansa Znidaršiča, kot namestnika, ter Franca Matajca, Janeza Cahnarja in Janeza Ornika kot svetovalca. Sama čista nemška kri iz slovenske in laške domovine!

š **Nemška godba v Celju** se sestoji skoraj iz samih pisarjev pri celjskih sodiščih in pri mestnem uradu. Pri oddaji služb pisarniških pomočnikov pri sodiščih v Celju se ne gleda na pisarniško zmožnost, ampak na to, če zna prosilec pisati na kak instrument. Tako je prišlo, da je pri okrajnem in okrajnem sodišču vse polno pisarniških močij, ki so slovenskega jezika popolnoma nezmožne. Pri mestnem uradu pa itak ne zna nihče drugi slovenskega kakor en sluga. — Skrajni čas je, da se zoper tako izrabljanje uradniških mest kaj zgodi.

š **Iz Brežic.** Stavba novega mostu čez Savo in Krko je že tako daleč, da se dobi pravi utis, kakšen bo most, ko bo izdelan. Pravijo, da bo to največji most v južnih avstrijskih deželah. Mostne pole (jobi) so že sezidane in sta dve že tudi zvezani z močnim lokom.

Borzna poročila. 'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 8. maja 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Hlago
1/2 majeva renta	99 85	100 05
1/2 srebrena renta	99 65	99 85
1/2 avstrijska kronska renta	99 90	100 10
1/2 zлата renta	117 80	118 —
1/2 ogrska kronska	95 80	96 —
1/2 zлата	114 35	114 55
1/2 posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
1/2 posojila mesta Spjlet	100 50	101 50
1/2 Zader	100 —	100 —
1/2 bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 55	101 50
1/2 češka dež. banka k. o.	99 85	100 55
1/2 i. o.	99 90	100 40
1/2 zast. pisma gal. d. hip. b.	100 50	101 50
1/2 pešt. kom. k. o. z 10% pr.	105 65	106 60
1/2 zast. pisma Innerst. hr.	100 20	101 20
1/2 ogr. cen. dež. br.	100 20	100 25
1/2 hip. banke	100 —	100 40
1/2 obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 —	101 —
1/2 obl. češke ind. banke	100 50	101 50
1/2 prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
1/2 prior. dol. žel.	99 50	100 —
3/4 juž. žel. kup. 1/2 1/2	314 20	316 20
1/2 avstr. pos. za žel. p. o.	100 55	101 55

Srečke.

Srečke od l. 1860 1/2	198 —	200 —
1864	285 —	287 —
tizske	157 40	155 40
zem. kreditne I. emisije	292 75	302 75
II.	295 —	305 —
ogr. hip. banke	265 —	273 —
srbske á fra. 100 —	100 —	109 —
turške	152 —	153 —
Basilika srečke	23 70	25 70
Kreditne	471 —	481 —
Inomoške	78 —	84 —
Krakovske	90 —	94 —
Ljubljanske	59 —	65 50
Avstr. rud. križa	49 60	51 60
Ogr.	30 85	32 85
Rudolfove	57 —	62 —
Salcburške	69 —	74 —
Dunajske kom.	520 —	530 50

Delnice.

Južno železnice	128 50	129 50
Državne železnice	679 75	680 75
Avstr. ogrske bančne delnice	1650 —	1660 —
Avstr. kreditne banke	686 25	687 25
Ogrske	816 50	817 50
Zivnostenske	242 —	244 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	651 —	651 —
Alpinske montan	565 25	567 25
Praške žel. indr. družbe	2726 —	2736 —
Rima-Murányi	574 50	575 50
Trbovlske premog. družbe	275 —	276 50
Avstr. orožne tovr. družbe	587 —	597 —
Češke sladkorne družbe	149 —	150 50

Valute.

C. kr. cekin	11 34	11 38
20 franki	19 13	19 15
20 marke	23 47	23 55
Severoisns	23 96	24 04
Marke	117 275	117 475
Laški bankovci	95 55	95 75
Rublji	253 75	253 50
Dolarji	4 84	5 —

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Predviden v št. urah v 24. urah
8 / 9. svoč.	736 6	12 0	sl. szab.	obl.	
7. jut.	735 1	10 8	brezvetr.		9 2
9 2. pop.	733 2	18 1	sr. jug		

Srednja včerajšnja temp. 13 4°, norm. 13 1°. Včeraj popoldne nevihta.

